

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTE
HUMANITĀRĀ FAKULTĀTE**

**LIEPĀJAS UNIVERSITĀTE
HUMANITĀRO UN MĀKSLAS ZINĀTŅU FAKULTĀTE**

**VENTSPILS AUGSTSKOLA
TULKOŠANAS STUDIJU FAKULTĀTE**

STUDIJU VIRZIENS

**„VALODU UN KULTŪRAS STUDIJAS, DZIMTĀS
VALODAS STUDIJAS UN VALODU PROGRAMMAS”**

**KOPIĢĀ DOKTORA STUDIJU PROGRAMMA
„VALODU UN LITERATŪRAS STUDIJAS”**

Kods: 51226

RAKSTUROJUMS

Studiju virziens akreditēts līdz 10. 04. 2023.

Studiju virziena vadītāja DU: Dr. philol. prof. Maija Burima

Studiju virziena vadītājs LiepU: Dr. philol. prof. Zanda Gūtmane

Studiju programmas direktore VeA: Dr. philol. doc. Egita Proveja

APSTIPRINĀTS

Daugavpils Universitātes Senāta sēdē
2022. gada. 28. martā, protokola Nr. 5

APSTIPRINĀTS

Liepājas Universitātes Senāta sēdē
2022. gada. 4. aprīlī, protokola Nr. 12

APSTIPRINĀTS

Ventspils Augstskolas Senāta sēdē
2022. gada. 23. martā, protokola Nr. 22-14

**Daugavpils
2022**

SATURA RĀDĪTĀJS

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	3
1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība Daugavpils Universitātes, Liepājas Universitātes un Ventspils Augstskolas stratēģijai un studiju virzienam	3
1.2. Studiju programmas mērķis un uzdevumi.....	7
1.3. Studiju rezultāti.....	8
1.4. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums	9
1.5. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē	12
1.6. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze	15
II. Resursi un nodrošinājums	16
2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums	16
2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums un izmantojums studiju procesa nodrošināšanā ...	18
2.3. Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai	20
2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums un studiju vides pieejamība.....	20
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms.....	24
3.1. Studiju programmas satura raksturojums.....	24
3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums	28
3.3. Studentcentrētas izglītības principi	30
3.4. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma	30
3.5. Doktorantu, absolventu, darba devēju un to organizāciju iesaiste studiju programmas izveidē un turpmākajā pilnveidē.....	39
IV. Mācībspēki.....	39
4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases pamatojums	39
4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām.....	40
4.3. Mehānismi un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai	41
PIELIKUMI	48

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība Daugavpils Universitātes, Liepājas Universitātes un Ventspils Augstskolas stratēģijai un studiju virzienam

Daugavpils Universitātes (turpmāk – DU) Humanitārā fakultāte (turpmāk – HF) sadarbībā ar Liepājas Universitātes (turpmāk – LiepU) Humanitāro un mākslas zinātņu fakultāti (turpmāk HMZF) un Ventspils Augstskolas (turpmāk – VeA) Tulkotāņu studiju fakultāti (turpmāk – TSF) ir izstrādājusi kopīgu doktora studiju programmu „Valodu un literatūras studijas”. Tās izveides priekšnosacījumi ir ilggadēja augstskolu sadarbība valodniecības un literatūrzinātnes jomā. DU šobrīd īsteno divas doktora studiju programmas „Literatūrzinātne” (apakšnozarēs latviešu literatūras vēsture, literatūras teorija, salīdzināmā literatūrzinātne, cittautu literatūras vēsture) un „Valodniecība” (salīdzināmās un sastatāmas valodniecības apakšnozare). Pateicoties komparatīvistikas zinātniskajam virzienam un profesora F. Fjodorova izveidotajai literatūrzinātnes skolai, DU doktorantūra kļuvusi atpazīstama gan Latvijas, gan Eiropas mērogā. Ilggadēja pētnieciskā darbība iezīmē literatūrzinātnes konteksta paplašināšanu, iekļaujot tajā kultūrvēsturiskās paradigmas.

Programmas „Literatūrzinātne” priekšnosacījums ir tas, ka Daugavpils Universitātē ir izkopta autoritatīva literatūrzinātnes skola, kurai ir būtiska loma Latvijas zinātnes telpā un kuru zina un akceptē arī ārpus Baltijas valstu robežām. Doktorantūras darbības laikā DU kā studiju vietu izvēlējušies jaunie zinātnieki no daudzām Latvijas augstskolām, kā arī no ārvalstīm (ASV, Francijas, Izraēlas, Itālijas). DU literatūrzinātne kļuvusi par sava veida oriģinālu zīmolu, kas ir atpazīstams un respektēts zinātnieku vidū.

Profesora F. Fjodorova izveidotās literatūrzinātniskās skolas pamats ir strukturāli semiotiskā metodoloģija, kurā bāzējas galvenie pētnieciskie virzieni: mākslinieciskās pasaules ainas izpēte un komparatīvistikas dažādi aspekti. Starptautisku atpazīstamību guvuši LZA akademiķes profesore Maija Burimas pētījumi par latviešu un norvēģu literārajiem kontaktiem, modernismu un modernitāti, literatūras fenomeniem postkoloniālās kritikas un biopolitikas diskursā. Bērņības semiotikai savā pētniecībā pievērsušās profesore Elīna Vasiļjeva un docente Rudīte Rinkeviča. Profesores Annas Stankevičas pētniecisko interešu areālā iekļaujas krievu un britu literatūras konceptu izpēte. Docente Ingrīda Kupšāne fokusējusies uz telpa laika īpatnību un cilvēka koncepcijas apzināšanu latviešu trimdas literatūrā. Nozīmīgs pienesums Latvijas literatūrzinātnes telpā ir asociētās profesores Sandras Meškovas pētījumi sasaistē ar dzimtes studijām un *dzīves rakstību* (*life writing*) ziemeļamerikāņu, britu un latviešu literatūras kontekstā. Pašlaik tiek realizēti vairāki pētnieciskie projekti: „Padomju pagātnes (de)konstrukcija un kultūras pārmantošana 20. gs. 2. puses – 21. gs. latviešu literatūrā, mutvārdu naratīvos un digitālajās komūnās: ģeopolitisks, reģionālais un kultūras aspekts” (profesore Maija Burima, docente Ingrīda Kupšāne, docente Rudīte Rinkeviča, docente Irina Presņakova), „Ebreju teksts Eiropas kultūrā” (profesore Elīna Vasiļjeva), „Krievu literatūra Latvijā” (profesore Anna Stankeviča).

DU lingvistu zinātnisko interešu ievirze ir kontrastīvie pētījumi, piemēram, „Koncepta ceļš asociatīvais lauks krievu un latviešu valodā” (docente Elvīra Isajeva), „Runas verbi A. Čehova stāstos un to tulkojumos latviešu valodā” (docente Svetlana Polkovņikova), „Frazoloģismi angļu un latviešu laikrakstos: semantiskais aspekts” (docente Ilze Oļehnoviča). Pašlaik tiek izstrādāti promocijas darbi, kuros tiek pētīti metaforu un vārdspeles lietojuma aspekti angļu un latviešu valodā. Programmas „Valodniecība” aktualitāte saistīta ar salīdzināmo un sastatāmo pētījumu kā svarīgas valodniecības apakšnozares attīstību Latvijā, kas dod iespēju izprast nacionālo pasaules ainu savdabīgumu un to savstarpējo saikni. Profesores Vilmas Šaudiņas vadībā izstrādāti un īstenoti vairāki projekti: „Valodas mūsdienu sabiedrībā: teksti, to modalitāte un interpretācija”, „Valoda mūsdienu sabiedrībā: lingvistiskā identitāte kultūru migrācijas ietekmē”, „Valoda un runa: kognitīvais, sociolingvistiskais un sastatāmais aspekts”. Profesores Vilmas Šaudiņas

zinātniskā darbība ir saistīta ar dialektoloģiju, areālingvistiku (sēlisko izlokšņu kontakti un leksikas izpēte), etnolingvistiku, leksikoloģiju (baltu leksikas kopīgais slānis, lituānismi), valodniecības vēsturi, īpaši baltu valodu sastatāmā un salīdzināmā aspektā. Šajās jomās pētniecība turpināta arī dažādos Latvijas, Lietuvas un ES projektos, piemēram, IZM Valsts pētījumu programmas „Latviešu valoda” ietvaros (2018 – 2021). Docentes Ilze Oļehnovičas zinātniskās intereses ir saistītas ar frazeoloģismu un vārdspeles lietojuma izpēti dažādos diskursos (prese, reklāmas sludinājumi, sociālie mediji), ka arī metaforu un metonīmiju struktūru un lietojuma izpēti, izmantojot kognitīvās lingvistikas pieeju.

LiepU un VeA darbojas kopīga doktora studiju programma „Valodniecība” ar trim apakšnozarēm: latviešu diahroniskā un sinhroniskā valodniecība, lietišķā valodniecība, salīdzināmā un sastatāmā valodniecība. Abām augstskolām ir vērā ņemama pieredze kopīgas programmas izveidē un realizēšanā. Šobrīd funkcionējošā doktora studiju programma specializējas latviešu valodniecības pētījumos, kā arī attīsta zinātnisko bāzi lietišķās valodniecības (tai skaitā arī tulkojumzinātnes) jomā. Starptautiski atpazīstami ir LiepU fonētikas un bērnu valodas (projektu vadītāja profesore Dace Markus), zinātnes valodas (projektu vadītāja profesore Diāna Laiveniece) un sociolingvistikas (profesore Linda Lauze) pētījumi, bet unikālais pētniecības virziens reģionālistikā ir Dienvidkurzemes valodas izpēte (asociētā profesore Ieva Ozola, vadošā pētniece B. Laumane).

Pamazām vērojama pakāpeniska starpaugstskolu DSP piedāvāto pētniecības tēmu/ pētniecības profilu izkristalizēšanās un Latvijas valodniecībai būtisku, citās Latvijas augstskolās nepietiekami pārstāvētu pētniecības jomu attīstība. VeA pētnieki veic pētījumus tulkojumzinātnē, ieskaitot literārās tulkošanas izpēti (profesors Jānis Sīlis, asociētais profesors Guntars Dreijers, asociētais profesors Jānis Veckrācis, asociētā profesore Astra Skrābane, docente Egita Proveja), terminoloģijā (profesors Juris Baldunčiks, docente Silga Sviķe), valodu kontaktu (docente Egita Proveja, vadošā pētniece Dzintra Lele-Rozentāle), zinātniskā diskursa izpētē starpkultūru kontekstā (vadošā pētniece Agnese Dubova, vadošā pētniece Dzintra Lele-Rozentāle, docente Egita Proveja), valodu apgūvē, tostarp mūsdienīgu digitālo rīku izsīrādē un praktiskā izmantošanā (docente Silga Sviķe). Minētās jomas saistītas arī ar VeA TSF pētniecības projektiem un VeA stratēģijā apstiprinātajiem pētniecības virzieniem.

DU doktora studiju programmās „Literātūrzinātne” un „Valodniecība” no 2014. līdz 2021. gadam aizstāvētas 11 disertācijas. LiepU/VeA doktora studiju programmā „Valodniecība” laikā no 2014. līdz 2021. gadam ir aizstāvētas 13 doktora disertācijas. Šo aizstāvēto promocijas darbu vadītāji (Juris Baldunčiks, Diāna Laiveniece, Dzintra Lele-Rozentāle, Jānis Sīlis) ir iesaistīti arī kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” īstenošanā.

Kopīgā doktora studiju programma „Valodu un literatūras studijas” izstrādāta ESF projekta Nr.8.2.1.0/18/A/019 „Studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana Daugavpils Universitātē” ietvaros. DU, LiepU un VeA ir parakstījušas trīspusēju sadarbības līgumu, uz kā pamata tiek veidota kopīga doktora studiju programma „Filoloģija” (precizētais nosaukums „Valodu un literatūras studijas”). Programmas izveides galvenie priekšnosacījumi:

- mūsdienās aktualizējas starpdisciplināritātes tendence humanitāro zinātņu jomā, par ko liecina Latvijā apstiprinātā zinātnisko grādu klasifikācija (humanitāro zinātņu doktora grāds valodniecībā un literātūrzinātnē);
- triju augstskolu sadarbība programmas īstenošanā veicinās programmas konkurētspēju Latvijā un ārvalstīs;
- katrai partneraugstskolai ir savas unikālās iestrādes, kas produktīvi papildinās cita citu (DU – literātūrzinātnes skola, kontrastīvā pieeja valodniecībā; LiepU – reģionālistikas pētījumi valodniecībā un literātūrzinātnē, salīdzināmā un sastatāmā valodniecība, lietišķā valodniecība, sociolingvistika; VeA – lietišķā valodniecība un tulkojumzinātne);
- mūsdienu tehnoloģiju attīstība ļauj operatīvi risināt mobilitātes un apmaiņas jautājumus;

- kopš 2020. gada DU darbojas Valodniecības un literatūrzinātnes promocijas padome, kuras sastāvā ir LiepU un VeA LZP eksperti. Kopš 2020. gada LiepU darbojas Valodniecības un literatūrzinātnes promocijas padome (pirms tam – Valodniecības promocijas padome), kuras pamatu veido LiepU un VeA nozares LZP eksperti.

Programmas priekšnosacījums ir tas, ka jau kopš DU izveides filoloģija ir viens no galvenajiem virzieniem augstākās izglītības institūciju (turpmāk – AII) akadēmiskajā darbībā ar tradīcijās sakņotām mūsdienīgām metodoloģijām. Te darbojas pasaulē atpazīstama literatūrzinātnes un lingvistikas skola, kurai ir sava niša Latvijas zinātnes un izglītības sistēmā ar teorētiskiem, komparatīviem, kontrastīviem, sinhroniem, diahroniem, sociolingvistiskiem, kognitīvās lingvistikas pētījumiem. Kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” uzstādījums ir tādu augstas kvalifikācijas speciālistu – literatūrzinātnieku un valodnieku ar doktora grādu – sagatavošana, kuri ir spējīgi izvirzīt un risināt mūsdienu filoloģijas zinātnes aktuālas problēmas un prezentēt Latvijas zinātni Eiropas un pasaules līmenī, piedaloties nozīmīgos pētījumos un starptautiskos projektos un radot inovatīvus intelektuālos produktus. DU filoloģiskās skolas unikālie un specifiski orientētie tematiskie pētījumi uz Latgales reģiona multietniskā materiāla lingvistiskās bāzes risina perifērijas, robežas un diasporas problemātiku, sistematizē komparatīvistikas teorētisko diskursu.

*Daugavpils Universitātes attīstības stratēģija 2015.–2020. gadam*¹ balstīta ANO dekādes *Izglītība ilgtspējīgai attīstībai* pamatnostādnēs, Eiropas Savienības Padomes secinājumos par izglītību ilgtspējīgai attīstībai, *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2030*, LR Izglītības attīstības pamatnostādnēs un *Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam* definētajos mērķos. DU ir lielākā un nozīmīgākā Austrumlatvijas reģiona augstskola, kura realizē starptautiska līmeņa zinātnisko pētniecību un nodrošina kvalitatīvu izglītību triju līmeņu studiju programmās un kuras darbība vērsta uz izglītības, zinātnes, kultūras, inovāciju un uzņēmējdarbības vides attīstību gan Daugavpils pilsētā, gan Latgales pašvaldībās, gan valstī kopumā.

Stratēģijas izstrādē ir piedalījušies visu ieinteresēto pušu pārstāvji (DU vadība, akadēmiskais personāls, darba devēji, absolventi un studējošie), kuri snieguši būtisku ieguldījumu izvirzītā redzējuma un stratēģiskās pieejas definēšanā. Izstrādes gaitā ir ņemti vērā gan nacionālā līmeņa augstākās izglītības un zinātniskās darbības politikas plānošanas, gan reģionālie dokumenti², arī esošā situācija nozarēs, to attīstības potenciāls nākotnē un pasaules zinātnes telpā valdošās tendences.

DU ir reģiona izaugsmes resurss un iespēja, kas mazina Latgales un pārējās Latvijas reģionālās atšķirības, sagatavojot kvalificētus speciālistus darba tirgum reģionā, Latvijā un visā Eiropā.

DU ir lielākā reģionālā universitāte Latvijā. Tā atrodas Latgalē – robežteritorijā, kurā vēsturiski un mūsdienās ir polilingvāls, multietnisks un daudzkonfesionāls iedzīvotāju sastāvs. Tas ir būtisks priekšnoteikums DU humanitāro zinātņu pētījumiem, fokusējoties tieši uz salīdzināmās un sastatāmās metodoloģijas izmantojumu visos pētnieciskajos līmeņos: veicot tekstu korpusu apzināšanu un sistematizēšanu, lauka pētījumus, ekspedīcijas, ieviešot tradicionālus un inovatīvus instrumentus zināšanu pārnesei uz sabiedrību. DU studiju virziena „Valodu un kultūras studijas

¹*Daugavpils Universitātes attīstības stratēģija 2015.–2020. gadam*. https://du.lv/wp-content/uploads/2021/12/DU_attistibas_strategija_25.01.2021.-converted.pdf DU Senāta 2021. gada 25. janvāra lēmums Nr.6/1. Pagarināt Daugavpils Universitātes attīstības stratēģijas 2015.- 2020.gadam darbības termiņu līdz jaunas apstiprinātas stratēģijas darbības uzsākšanai.

² *Par Reģionālās politikas pamatnostādnēm 2021.–2027. gadam*. MK likums Nr. 587 no 2019. gada 26. novembra <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam> *Latgales stratēģija 2030*. https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf *Latgales stratēģija 2030 Latgales programma 2017*. https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/7.piel_.Latgales-programma_SA_parskats.pdf

(izņemot tulkošanu), dzimtās valodas studijas un valodu programmas” misija – būt lokālā kultūrvēsturiskā un lingvistiskā mantojuma akumulētājam, glabātājam un uzturētājam, sniedzot ieguldījumu globālo valodas, literatūras un kultūras procesu attīstībā.

Latvijas Republikas ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā svarīga funkcija ir reģionālistikai, dzimtās valodas un svešvalodu izpētes un apguves, kultūras, literatūras un mākslu studijām. Tas kāpina valsts attīstības potenciālu, veido un uztur informatīvi izglītojošu materiāli tehnisko bāzi, rada jaunas zināšanas un inovācijas, reģionālajā aspektā sabalansēti piesaista cilvēkresursus, kā arī sekmē mazāk pievilcīgas valsts teritorijas sociālekonomisko attīstību, radot priekšnoteikumus gan reģiona, gan visas valsts ilgtspējīguma un konkurētspējas paaugstināšanai.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” koncepcija atbilst *Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.–2030. gadam*³. Ventspils un VeA ir viens no diviem izglītības un zinātnes pakalpojumu centriem reģionā.

Kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” koncepcija atbilst *Ventspils Augstskolas stratēģijai 2021.–2027. gadam*⁴, *Liepājas Universitātes stratēģijai 2016.–2020. gadam*⁵, iekļaujoties policentriskas valsts attīstības stratēģijas īstenošanā, paredzot augstskolu aktīvu līdzdalību intelektuālā potenciāla veidošanā, piedāvājot daudzpusīgu dažāda līmeņa studiju programmu klāstu un nodrošinot laika prasībām atbilstošu augstāko izglītību un pētniecību. LiepU attīstības stratēģijā paredzēts attīstīt starpaugstskolu un starptautiskas doktorantūras studijas prioritārajos studiju un pētniecības virzienos. Studiju virziena kontekstā programma nozīmīga dažādos līmeņos: reģionālajā, iesaistoties reģionu ilgtspējīgā attīstībā, piedāvājot kvalitatīvu izglītību, augstskolu starptautisko pieredzi un pētniecisko potenciālu, un valsts līmenī, uzlabojot izglītības programmu kvalitāti, novēršot studiju programmu fragmentāciju un ciešā savstarpējā sadarbībā attīstot Latvijas humanitārajām zinātnēm būtiskus pētniecības profilus.

Programmas izstrādē būtiska nozīme ir LiepU Kurzemes Humanitārajam institūtam (turpmāk – KHI). Vairāki topošās programmas docētāji ir gan fakultātes mācībspēki, gan arī KHI pētnieki, tādējādi veicinot pētniecībā balstītu studiju īstenošanu. LiepU mācībspēku zinātniskās pētniecības darbība pamatā atbilst humanitāro un mākslas zinātņu jomai, nozarei – valodniecība un literatūrzinātne, taču vairāku docētāju pētnieciskā darbība attiecas uz starpdisciplināru pētniecību. Tās tematika atbilst valsts prioritātēm (valsts pētījumu programmas), starptautiski aktuāliem pētniecības virzieniem humanitāro un mākslas zinātņu jomā, kā arī reģiona attīstības vajadzībām (sadarbībā ar radošajā organizācijām reģionā un pašvaldību).

Kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātniskā un radošā darbība raksturojama vairākos virzienos:

1. Akadēmiskā personāla piedalīšanās vietēja un starptautiska mēroga zinātniskās konferencēs.
2. Monogrāfiju publicēšana un zinātnisko publikāciju izstrāde, kas indeksētas *Scopus*, *Web of Science*, *Erih Plus*, *Ebsco* u. c. datubāzēs.
3. DU HF kopš 1991. g. ik gadu organizē starptautisku zinātnisku konferenci „Zinātniskie lasījumi”, kurā nolasītie referāti tiek publicēti EBSCO indeksētos rakstu krājumos „Literatūra un kultūra: process, mijiedarbība, problēmas”(atb. red. Maija Burima, Rudīte Rinkeviča), „Kultūras studijas”(atb. red. Anita Stašulāne), „Valoda dažādu valodu kontekstā”(atb. red. V. Šaudiņa). LiepU HMZF un KHI docētāju un pētnieku organizētās starptautiskās zinātniskās konferences un izdošanai sakārtotie turpinājumizdevumi: „Vārds un tā pētīšanas aspekti”(atb.

³ Kurzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.–2030. gadam. <https://www.kurzemesregions.lv/wp-content/uploads/2018/11/Kurzeme-2030.pdf>

⁴ *Ventspils Augstskolas stratēģija 2021.–2027. gadam*. https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/VeA_Strategija_2021_2027.gadam.pdf

⁵ *Liepājas Universitātes stratēģija 2016.–2020. gadam*.

https://www.liepu.lv/uploads/files/LiepU_strategija_2020_majas%20lapai.pdf Pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas vēstuli Nr. 4-10e/21/99 (11. 01. 2021.) “Par institūciju attīstības stratēģijām” ar LiepU Senāta lēmumu (25. 01. 2021.) attīstības stratēģija ir pagarināta līdz 2023. gada 31. decembrim.

- red. Linda Lauze), „Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā” (atb. red. Anita Helviga), „Valodu apguve: problēmas un perspektīva” (zin. red. Diāna Laiveniece), kā arī HMZF humanitāro un mākslas zinātņu žurnāls „Scriptus Manet”.
4. Līdzdalība projektos un projektu vadīšanā: EEZ FI projekts Akadēmiskā rakstīšana Baltijas valstīs: retoriskās struktūras kultūras un valodas aspektā (2020–2024), kur LiepU sadarbojas ar Tartu Universitāti (vadošā institūcija), Viļņas Universitāti un Bergenas Universitāti; IZM finansēts projekts Izglītības terminu skaidrojošā tiešsaistes vārdnīca (2021–2023), kur LiepU (vadošā institūcija) sadarbojas ar Latvijas Universitāti un Rīgas Stradiņa universitāti.
 5. Populārzinātniskās un radošās darbības sistemātiska uzturēšana, veicinot zināšanu pārnēsi sabiedrībā.

1.2. Studiju programmas mērķis un uzdevumi

Doktorantūras studiju programma ir pārejas posms starp studijām un patstāvīgi veiktu pētniecisko darbu. Programma dod iespēju studējošajiem iegūt zināšanas un prasmes, kas saistītas ar viņu pašu izvēlēto, kā arī ar citām saistītām zinātnes jomām un to pētniecisko metodoloģiju. Viens no doktora programmas uzdevumiem ir sagatavot studējošos uz pētniecību orientētam darbam vai nu universitātē, vai plašākā sabiedrībā un sagatavot viņus visdažādāko profesionālo pienākumu un lomu izpildei.

Doktora studijas sniedz zināšanas par pētniecības metodēm un zinātniskajām teorijām, kuras doktoranti izmanto un aktualizē savos promocijas darbos. Pabeidzot studijas, doktoranti spēs īstenot pašu izstrādātus pētnieciskos projektus, formulējot attiecīgās problēmas un jautājumus, analizēt, apstrādāt un sistematizēt datus, kā arī tos salīdzināt ar iepriekšējiem zinātniskajiem rezultātiem.

Programmas mērķis – sagatavot profesionālus zinātniekus valodniecības, literatūrzinātnes un tulkumzinātnes jomā ar augstu pētniecisko potenciālu, kuri, izstrādājot oriģinālu un aktuālu pētījumu izvēlētajā studiju programmas apakšprogrammā, rada jaunas zināšanas un produktīvi izmanto starpdisciplināru pieeju, ir kompetenti izvirzīt un risināt mūsdienu literatūrzinātnes, valodniecības un tulkumzinātnes svarīgākās problēmas, attīstot un nostiprinot Latvijas zinātnisko potenciālu; plašāk tas nozīmē dalību Latvijas un Eiropas intelektuālās elites veidošanā, kā arī spēju ietekmēt iepriekšminēto zinātnes nozaru attīstības virzienu un prioritāšu noteikšanu.

Uzdevumi:

- nodrošināt kvalitatīvu zināšanu apguvi par mūsdienu literatūrzinātnes, valodniecības un tulkumzinātnes aktuālajām teorētiskajām un metodoloģiskajām problēmām, iekļaujot tās starpdisciplinārā kontekstā;
- attīstīt doktorantu prasmes un kompetenci, kas dos viņiem iespēju veikt patstāvīgus, zinātniskās atziņas un metodēs balstītus projektus un zinātniskus pētījumus, producējot jaunas zināšanas un gūstot zinātnes nozares starptautiskajiem standartiem atbilstošus sasniegumus;
- nodrošināt kvalificētu vadību doktorantu zinātniskajam darbam, veicinot akadēmiskā personāla zinātniskā darba pieredzes apmaiņu, veidojot pamatus ilgtspējīgas zinātniskās skolas pastāvēšanai un attīstībai;
- nodrošināt doktorantiem iespēju savu zinātnisko pētījumu rezultātus un teorētiskās atziņas prezentēt starptautiskās zinātniskās konferencēs un publicēt tos zinātniskos izdevumos;
- veicināt doktorantu izpratni un kompetenci zinātniskās un akadēmiskās karjeras veidošanā, orientējoties uz sadarbību ar potenciālajiem darba devējiem un komersantiem;

- iesaistīt doktorantus internacionalizācijas procesā, piedāvājot daudzveidīgas sadarbības un mobilitātes iespējas Latvijā un pasaulē.

1.3. Studiju rezultāti

KDSP „Valodu un literatūras studijas” atbilst astotajam EKI līmenim (MK noteikumi Nr. 322 *Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju*⁶), kas ir doktora studiju līmenis.

Zināšanas

1. Pārzina un izprot aktuālās zinātniskās teorijas un atziņas, pārvalda pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodes valodniecības, literatūrzinātnes un tulkojumzinātnes nozarē un dažādu jomu saskarē.
2. Pārzina lingvistiskā un literārā procesa likumsakarības un galvenās paradigmas.
3. Izprot valodniecības, literatūrzinātnes un tulkojumzinātnes pamatjēdzienus, brīvi un produktīvi operē ar zinātnisko terminoloģiju latviešu, angļu un citās ar pētījumu saistītajās valodās.
4. Izprot humanitāro un sociālo zinātņu starpdisciplināro saistību.
5. Pārvalda specializētās zināšanas izvēlētajā pētniecības virzienā atbilstoši konkrētajai zinātnes apakšnozarei un ar pētījuma tēmu saistīto blakusnozaru svarīgākās atziņas.
6. Izprot humanitāro zinātņu ekonomisko un tautsaimniecisko kontekstu.

Prasmes

7. Patstāvīgi izvērtē un izvēlas zinātniskajiem pētījumiem atbilstošas metodes, sniedz ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā un/vai piešķir jaunu izpratni esošajām zināšanām, to lietošanai praksē, īstenojot oriģinālu pētījumu, kura daļa ir reprezentēta starptautiski citējamās publikācijās.
8. Patstāvīgi formulē un kritiski analizē pētījuma problēmu un aktualitātes. Veic pētījumus, izmantojot zinātniskās pētniecības metodoloģiju un interpretē rezultātus plašākā kontekstā.
9. Izmanto aktuālas pētniecības metodes, izvēloties savai zinātniskajai darbībai piemērotākās, patstāvīgi izstrādā sava pētījuma metodoloģisko stratēģiju.
10. Pieņem zinātniski pamatotus lēmumus pētniecisko problēmu risinājumos, kritiski novērtē savus un citu pētījumus, prezentē un argumentē savu viedokli, komunicē par savu zinātniskās darbības jomu (savu nozari) ar plašām zinātniskām aprindām un sabiedrību kopumā.
11. Integrē zinātnisko pētījumus rezultātus studijuursos augstskolā, dažādu līmeņu (bakalaura, maģistra) programmu studējošo zinātnisko darbu vadīšanā, zinātnes pārneses pasākumos.
12. Īsteno starptautiskas nozīmes pētnieciskus projektus, efektīvi sadarbojas disciplinārās un starpdisciplinārās pētniecības grupās.
13. Patstāvīgi paaugstina savu zinātnisko kvalifikāciju, īsteno zinātniskus projektus, gūstot zinātnes nozares starptautiskiem kritērijiem atbilstošus sasniegumus, vada pētnieciskus uzdevumus organizācijās, kur nepieciešamas plašas pētnieciskas zināšanas un prasmes.

Kompetence

⁶ MK noteikumi Nr. 322 *Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju*. <https://likumi.lv/ta/id/291524-noteikumi-par-latvijas-izglitiba-klasifikaciju>

14. Publicē sava pētījuma rezultātus starptautiski atzītos, tai skaitā, starptautiski citējamos izdevumos.
15. Publisko zinātniskā pētījuma rezultātus nacionālās un starptautiskās zinātniskās konferencēs un semināros.
16. Piedāvā inovatīvas idejas pētnieciskiem projektiem, iesaistās projektu izstrādē un to pieteikšanā atbilstošās programmās un fondos, tādējādi turpinot attīstīt progresu izvēlētajā pētnieciskajā jomā akadēmiskā un profesionālā kontekstā.
17. Patstāvīgi vada zinātnisku kolektīvu, darba grupu atbilstošajā zinātnes apakšnozarē.
18. Organizē savu pētniecisko darbību saskaņā ar zinātniskās ētikas kodeksu.
19. Veicot patstāvīgu, kritisku analīzi, sintēzi un izvērtēšanu, spēj risināt nozīmīgus pētnieciskus uzdevumus profesionālās darbības jomās, patstāvīgi izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un vadīt liela apjoma zinātniskus vai mākslinieciskās jaunrades projektus, tai skaitā starptautiskus.
20. Nostiprina un patstāvīgi pilnveido digitālo kompetenci.
21. Patstāvīgi padziļina savu profesionālo kompetenci, izzinot aktuālās tendences valodniecībā, literatūrzinātnē un tulkojumzinātnē.

Plānoto studiju rezultātu sasniegšana un savstarpējā sasaiste novērtēta, veicot studiju rezultātu kartēšanu (skat. 6. pielikumu).

1.4. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums

Kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” izstrādi veica darba grupa, kas tika izveidota 2020. gada oktobrī. Tajā ietilpa DU HF, LiepU HMZF un VeA TSF pārstāvji, kam ir pieredze atbilstošu doktora studiju programmu īstenošanā. Darba grupas dalībnieki regulāri tikās un apsprieda programmas izstrādes jautājumus, piemēram, programmas koncepciju, saturu un plānojumu, jaunu, inovatīvu kursu izstrādi, uzņemšanas prasības, plānotās sadarbības mehānismu un kvalitātes nodrošināšanu. Jaunā programma tiek izstrādāta ar ESF projekta Nr.8.2.1.0/18/A/019 „Studiju programmu fragmentācijas samazināšana un resursu koplietošanas stiprināšana Daugavpils Universitātē” atbalstu.

Programmas izstrādes laikā tika pētīta Eiropas un pasaules pieredze līdzīgu programmu izveidē, kā arī ievērots konceptuālajā ziņojumā *Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā*⁷ paustais. Partneraugstskolu pārstāvji prezentēja savu pieredzi doktorantūras darbībā noteiktā jomā: DU – literatūrzinātnes un valodniecības (sastatāmā un salīdzināmā valodniecība) jomā, LiepU – valodniecības jomā (baltistika, lietišķā valodniecība), VeA – tulkojumzinātnes jomā. Partneru pieredze tika integrēta jaunajā starpdisciplinārajā modelī. Programmas izveides procesa galvenie posmi:

- programmas koncepcijas izstrāde (struktūra, saturs, plānojums, sasniegjamie rezultāti);
- studiju kursu aprakstu izstrāde;
- diskusijas un vienošanās par programmas darbības mehānisma pamatprincipiem;
- licencēšanas ziņojuma sagatavošana.

Programmas koncepcija izskatīta DU Studiju virziena „Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” padomes sēdē 2022. gada 4. martā, LiepU Studiju virziena „Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” padomes sēdē 2022. gada 28. martā. Programmas licencēšanas ziņojums ir akceptēts DU Humanitārās fakultātes domes sēdē 2022. gada 9. martā, DU Studiju padomes sēdē 2022. gada 14. martā un DU Senāta sēdē 2022. gada 28. martā. Programmas licencēšanas ziņojums ir

⁷ Konceptuālais ziņojums *Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā*.
<https://www.izm.gov.lv/lv/media/1474/download>

akceptēts LiepU Studiju virziena padomes un HMZF domes apvienotajā sēdē 2022. gada 28. martā un LiepU Senāta sēdē 2022. gada 4. aprīlī, VeA TSF domes sēdē 2022. gada 15. martā, VeA TSF Studiju programmu padomes sēdē 2022. gada 16. martā un VeA Senāta sēdē 2022. gada 23. martā.

Darba devēju iesaistīšanās

Doktora studiju programmu humanitārajā jomā darba tirgus prioritāri orientēts uz akadēmisko vidi. Darbavietas ir saistītas ar literatūrzinātņi, valodniecību, tulkojumzinātņi, kulturoloģiju AII Latvijā: Latvijas Universitātē, Daugavpils Universitātē, Liepājas Universitātē, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, Latvijas Kultūras akadēmijā u. c.; zinātniskajos institūtos (LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtā, LU Latviešu valodas institūtā, Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitārajā institūtā; AII ārvalstīs, muzejos un bibliotēkās. Minētās iestādes vieno cieša un sistemātiska sadarbība ar DU, LiepU un VeA struktūrvienībām zinātniskos projektos, zinātniskās konferencēs, zinātnes komunikācijas instrumentu sagatavošanā un īstenošanā.

DU doktora studiju programmu absolventi ir nodarbināti arī valsts pārvaldes iestādēs: 3 cilvēki strādā lielpilsētu un novadu pārvaldēs, 2 – valsts nozīmes plašsaziņas līdzekļu institūcijās, 6 – vidējās un profesionālās izglītības institūcijās. LiepU un VeA kopīgās doktora studiju programmas lielākā daļa studējošo jau ir darba attiecībās un doktora grāda iegūšana nozīmē izaugsmes iespējas, tas atbilst arī iesaistīto augstskolu, kā arī darba devēju interesēm. Doktora grāda ieguvēji ir nodarbināti galvenokārt izglītības institūcijās: 10 – valsts augstskolās un universitātēs, 5 – vidējās un profesionālās izglītības institūcijās.

Daļa pašreizējās programmās iesaistīto docētāju un doktorantu sadarbības ar Latvijas un starptautiskajām profesionālajām organizācijām valodniecības, tulkošanas, terminoloģijas, izdevējdarbības jomā, kā arī paši ir bijuši šo organizāciju dibinātāji un darbojas to valdē (piemēram, Latvijas Tulku un tulkotāju biedrība, Latvijas Ģermānistu apvienība, Latvijas Lietišķās valodniecības asociācija, LZA Terminoloģijas komisija un apakškomisijas).

Latvijas humanitārās jomas zinātniskā vide ir vienots mehānisms, kur starp zinātniekiem notiek pastāvīgs aktualitāšu apmaiņas process. Turklāt katra augstskola vai institūcija nodrošina savu pētniecisko nišu, kā arī balstās uz noteiktu metodoloģisko sistēmu.

Studējošo un absolventu iesaiste

Izstrādājot programmas koncepciju, tika ņemtas vērā regulārās esošo doktora studiju programmu doktorantu aptaujas. Kopš 2009. gada Daugavpils Universitātē doktora studiju programmas „Literatūrzinātne” ietvaros norisinās „Doktorantu festivāli”, kuros notiek ne tikai doktorantu pētniecisko atziņu prezentācija, bet arī diskusijas par studiju procesa un studiju kursu saikni ar veiktajiem pētījumiem. Viens no festivāla mērķiem ir atbalsts promocijas darba izstrādē.

Esošo doktora studiju programmu doktoranti uzskata, ka jānostiprina zināšanas, prasmes un pieredze akadēmisku rakstu, referātu un populārzinātnisku publikāciju veidošanā. Viņi domā, ka studiju laikā būtu nepieciešams apgūt tādas prasmes, kā akadēmiskā uzvedība, akadēmiskā valoda (akadēmiskās svešvalodas), pētniecības paņēmieni un metodoloģija, zinātniskās diskusijas principi, kā sagatavot vērtīgu recenziju. Doktoranti augstu vērtē iespēju sadarboties ar citu doktora studiju programmu studējošajiem konferenču uz zinātnisko pasākumu laikā. Kā ilgtspējīga atzīmēta iespēja piedalīties DU iekšējo grantu realizācijā (doktorantu iesaiste ir obligāta projekta pieteikuma prasība). Studiju kursu izstrādē ir paredzētas stundas, kuru saturiskais piepildījums var mainīties atkarībā no konkrētu doktorantu zinātniskajām interesēm.

DU tiek veiktas regulāras studējošo aptaujas, programmas darbība tiek vērtēta pozitīvi, atzīmējot mācībspēku kompetenci, kursu kvalitāti un veiksmīgu sadarbību. Aptaujātie doktora

studiju programmu absolventi atzinīgi novērtējuši programmas internacionalizācijas tendences, ieguvumus no jaunas programmas izveides. Atbildēs uzsvērtā doktora studiju programmu unikalitāte.

LiepU un VeA doktora studiju programmas darbsemināri un kolokviji sekmē doktorantu aktīvu līdzdalību studiju procesa analīzē, priekšlikumu izteikšanā, apspriešanā un studiju procesa pilnveidošanā. Tie apliecinājuši sevi kā akadēmiskās un zinātniskās socializācijas veiksmīgu komponentu un jau šobrīd orientējas uz Zalcburgas II rekomendācijām, kas ir Latvijas jaunās doktorantūras koncepcijas pamatā.

LiepU un VeA doktoranti piedalās studiju procesa pilnveidē, apspriežot nodarbību plānojumu, lai izvēlētos optimālus nodarbību laikus. Tas ir svarīgi, jo LiepU imatrikulētie doktoranti dzīvo un strādā Rīgā un Liepājā, VeA doktoranti – Rīgā, Ventspilī, Rēzeknē, kā arī ārvalstīs (Vācijā). Metodoloģisko kolokviju diskusijās tiek uzklauti priekšlikumi par promocijas pētījuma izstrādes veicināšanu, zinātniskās literatūras iegādi, lingvistisko kolokviju tēmu izvēli. Doktoranti, kas piedalījušies starptautiskās doktorantu skolās, vasaras skolās vai tālmācībā apguvuši kursus ārvalstu augstskolās, kolokvijos informē par pieredzi un iespējām, tādējādi papildinot arī pārējo doktorantu zināšanas. Vērā ņemama pieredze ir doktorantu organizētā jauno lingvistu konference „Via Scientiarum”, kas reizi divos gados notiek kopš 2011. gada, un konferences rakstu krājums, kura sakārtošana, recenzēšana, literārā rediģēšana un izdošana ir doktorantu ziņā un veido daļu no DSP saturā.

Jaunās doktora studiju programmas izveides procesā tika izstrādāta speciāli mērķēta studējošo aptauja, kas iekļāva divas daļas: rakstisku aptauju un mutiskas pārrunas (katra partn eraugstskola veica savu aptauju atsevišķi, pēc tam tika apkopoti iegūtie rezultāti). Studējošie uzsvēra šādas vēlmes: strapdisciplināritāte, iespēja iepazīties ar citu Latvijas augstskolu doktorantūru pieredzi, iespēja vairāk komunicēt ar doktorantiem un zinātniskā grāda pretendentiem, plašākas iespējas iesaistīties reālajā pētnieciskajā procesā (projekti, publikācijas, konferences).

DU, LiepU un VeA studējošo un absolventu aptaujas kopsavilkums:

Jautājums	Atbilžu kopsavilkums
Kā Jūs definētu esošās programmas stiprās puses?	<p>Studentcentrēta pieeja.</p> <p>Ļoti vērtīgi ir kolokviji, kuros doktoranti kopā ar docētājiem apspriež noteiktus aspektus savā promocijas darbā un kopīgi meklē risinājumus problēmām, ar kurām ir saskārušies.</p> <p>Studiju kursu patstāvīgo darbu temati ir centrēti ap doktoranta promocijas pētījumu – tos var daļēji iestrādāt promocijas darbā un/vai publikācijās.</p> <p>Docētāji aicina doktorantus piedalīties dažādos projektos un pasākumos, pārsūta potenciāli interesējošu informāciju un aicina arī savstarpēji apmainīties ar informāciju, kas varētu būt aktuāla citiem.</p> <p>Doktoranti iegūst organizatoriskā darba pieredzi, rīkojot zinātnisku konferenci “Via scientiarum” un izdodot rakstu krājumu, piedaloties Doktorantu festivālā.</p> <p>Iespējams pielīdzināt citur nokārtotu kursu, ja tas atbilst promocijas pētījuma tematam un doktoranta vajadzībām.</p>
Kādas studiju formas, Jūsaprāt, visvairāk atbilst doktora studiju līmenim?	<p>Klātienes sesijas reizi mēnesī.</p> <p>Lekcijas un semināri ir vērtīgi, bet akcentējams patstāvīgais darbs atbilstoši doktoranta zinātniskajām interesēm.</p> <p>Kolokviji ļoti noderīgi.</p>
Kā Jūs vērtējat kopīgo nodarbību un individuālā	Līdzsvars bija ļoti atbilstošs.

pētnieciskā darba līdzsvaru programmā?	Individuālajā darbā doktorants netika atstāts viens ar vadītāju, kolokvijos docētāji sekoja līdzīgai darba tapšanas gaitai ar komentāriem, ierosmēm un iedrošinājumu.
Kāda jābūt rezultātu vērtēšanas sistēmai doktora studiju līmenī?	Adekvāts šķiet vērtējums 10 ballēs, kam pievienots pamatojums: pēc eksāmeniem mutvārdos, rakstu darbiem – rakstveidā.
Viens no jaunās koncepcijas pamatprincipiem ir internacionalizācija. Kā Jūs izprotat šo jēdzienu? Kādas aktivitātes un piedāvājumus Jūs gribētu redzēt programmā?	Centieni ievest doktorantu ne tikai vietējā, bet arī starptautiskajā akadēmiskajā vidē. Piesaistīt docētājus no ārvalstīm, maksimāli izmantot dažādas docētāju apmaiņas programmas. Doktorantiem ir vērtīgi piedalīties starptautiskos akadēmiskos / zinātniskos pasākumos gan Latvijā, gan ārvalstīs. Tā ir nozīmīga tīklošanās iespēja, kā arī pieeja plašākam pētniecības kontekstam, sniedz ieskatu dažādos zinātniskās saskarsmes un tās organizācijas veidos, piemēram, starptautiskas vasaras skolas, konferences ārpus Latvijas u. tml. Nevajadzētu pašmērķīgi pāriet uz angļu valodu, meklējot plašāku citējamību, vai piedalīties tikai ārvalstu konferencēs – doktorantam jāparāda, ka arī vietējās zinātniskās kultūras veidošana ir svarīgs uzdevums, lai Latvijā būtu spēcīga zinātne.
Kā Jūs vērtējat starpdisciplināro pieeju doktora programmas realizācijā? Cik lielā mērā, veicot pētījumus literatūrzinātnē, valodniecībā vai tulkojumzinātnē, ir svarīgas citas disciplīnas?	Starpdisciplināritāte ir vērtīga tiktāl, ciktāl tai ir mērķis. Ir ļoti labi, ja doktorants iegūst izpratni par to, kādas papildu zināšanas viņam ir nepieciešamas un kur viņš tās var iegūt / kā meklēt iespējas pie šīm papildu zināšanām tikt.

Mācībspēki

Studiju programmas izstrādāšanā piedalījās DU Humanitārās fakultātes, LiepU Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes un VeA Tulkošanas studiju fakultātes mācībspēki: profesori un asociētie profesori, vadošie pētnieki, docenti, galvenokārt doktora studiju programmās iesaistītie. Tika veikta esošo doktora studiju programmu (DU „Literatūrzinātne”, „Valodniecība”, LiepU un VeA „Valodniecība”) darbības pozitīvo aspektu un trūkumu analīze, atzīmējot programmu līdzšinējās darbības būtiskos panākumus jaunu zinātnieku sagatavošanā.

Rezultātā ir izstrādāti jauni praktiski un teorētiski kursi, kas vērsti uz studentcentrētu mācīšanos, prasmju un kompetences attīstību un iekļauj starpdisciplināros aspektus. Ņemot vērā jaunās tendences doktorantūras attīstībā Latvijā, tika izstrādāta jauna sadaļa „Internacionalizācija un pētījuma aprobācija”.

1.5. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē

Humanitāro zinātņu nozares attīstības tendences Eiropā vērstas uz starpdisciplināritāti, dažādu tematiski atšķirīgu pētījumu virzienu integrēšanu, socioloģiskās metodoloģijas

pielietošanu, jaunu metodoloģiju izstrādi. Humanitāro zinātņu uzdevums ir internacionalizācija un uz praksi orientēta profesionalizācija.

Pēdējo gadu laikā Latvijā iezīmējas tendence uzsvērt STEM jomas prioritāti. Ārvalstu speciālistu skatījumā šī tendence ir netālredzīga. Būtiska loma ir humanitārajām zinātnēm, kas nodrošina kritiski domājošas, izglītotas, uz radošumu vērstas sabiedrības pastāvēšanu. Sabiedrības daļas nespēja objektīvi uztvert un izvērtēt informācijas plūsmu, gatavība uzticēties nepārbaudītiem informācijas avotiem spilgti atklājās COVID-19 pandēmijas laikā.

Salīdzinājumā ar mūsu valsts situāciju Eiropā un pasaulē humanitārās jomas speciālisti ir pieprasīti, visu līmeņu akadēmiskās programmas humanitārajās zinātnēs pilnvērtīgi konkurē ar citiem virzieniem.

Kopīgā doktora studiju programma „Valodu un literatūras studijas” ir izstrādāta atbilstoši nozares attīstības tendencēm Eiropā un pasaulē (kas ir definētas zemāk), balstoties uz dažādu valstu universitāšu (piemēram, Veronas Universitātes (Itālija), Helsinku Universitātes (Somija), Kārļa Universitātes (Prāga, Čehija), Viļņas Universitātes (Lietuva) u. c.) pieredzes izpēti, pasaules līmeņa starptautisko konferenču aktualitāšu akceptēšanu, kā arī konceptuālā ziņojuma *Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā* (MK rīkojums Nr.345) uzstādījumiem.

Studiju programmas galvenais objekts ir valodu un literatūras studijas, kā arī valodu, literatūras un kultūras studiju sinerģija. Šādas studijas paredz dažādu (gan tradicionālu, gan jaunu un starpdisciplināru) pieeju izmantošanu. Doktora studiju programmas studiju kursu saturā ietvertas šī brīža aktuālākās nozaru tendences. Valodniecības un literatūrzinātnes pētījumus raksturo sociokulturālā konteksta svarīgums, hibrīdžanru pētniecība, starpkultūru, valodu funkcionālie un lietišķie aspekti, par ko liecina jaunākie zinātnisko rakstu izdevumi un konferenču materiāli. Tulkojumzinātnē līdzās klasiskajām pētniecības jomām arvien lielāku lomu gūst tehnoloģiju lietojums tulkotāja praksē un ar to saistītie pētījumi. Šīs tendences ir atspoguļotas kopīgās doktora programmas studijuursos.

Pašreiz īstenojamās doktora studiju programmas būtiski atšķiras ne tikai dažādās valstīs, bet arī dažādās universitātēs. Pamatatšķirība izpaužas tādejādi, ka vienā daļā universitāšu ir lekciju un semināru veida studiju programmas, savukārt citās universitātēs doktoranti vairāk strādā patstāvīgi pēc noteiktas programmas, doktorantu un docētāju tikšanos galvenokārt reducējot tikai līdz konsultācijām. Visbeidzot, ir universitātes, kurās abi nosauktie doktorantu sagatavošanas veidi tiek apvienoti, bet kontaktnodarbības tiek organizētas galvenokārt kā teorētiskie semināri par doktoranta izvēlētajās pētnieciskās jomas problēmjautājumiem.

DU, LiepU un VeA kopīgās DSP „Valodu un literatūras studijas” saturā ir integrēta valodniecības, literatūrzinātnes un tulkojumzinātnes pētniecība. Tas mazinās gan sadrumstalotību un fragmentāciju, kā arī palielinās doktora programmas kvalitāti, jo tiks nodrošinātas padziļinātas zināšanas humanitārajās zinātnēs ar specializāciju valodniecības, literatūrzinātnes un tulkojumzinātnes jomā, kā arī tiks sekmēta prasmju un kompetenču pilnveide pētnieciskās karjeras virzībai Latvijā un ārvalstīs.

Salīdzinot DU, LiepU un VeA kopīgo DSP „Valodu un literatūras studijas” ar programmām ārzemēs, jānorāda, ka līdzīgas studiju programmas tiek piedāvātas arī Eiropā – ir izplatīta divu un vairāku nozaru vai apakšnozaru integrēšana, piemēram, Viļņas Universitātes DSP „Filoloģija” virzieni ir valodniecība, literatūrzinātne, tulkojumzinātne; Helsinku Universitātes DSP „Valodu studijas” virzieni ir valodniecība un tās apakšnozares, savukārt literatūras izpēte ir citas DSP („Filosofija, mākslas un sabiedrība”) sastāvdaļa.

DU, LiepU un VeA kopīgā doktora studiju programma „Valodu un literatūras studijas” ir līdzīga Viļņas Universitātes doktora studiju programmai „Filoloģija”, jo tajās ir integrēta dažādu valodu izpēte vairākās apakšnozarēs gan sinhroniskā, gan diahroniskā aspektā, iekļauti literatūrzinātnes un tulkojumzinātnes pētījumi.

Helsinku Universitātē piedāvātajās līdzīgajās doktora studiju programmās liels uzsvars likts tieši uz promocijas darba izstrādi (~ 200 ECTS / 130 KP), un studiju kursus (galvenokārt semināru formātā) studējošie izvēlas, ievērojot promocijas darba tēmas specifiku.

Visās salīdzinātajās doktora studiju programmās ir iekļauta internacionalizācijas komponente un pētījuma aprobācija, kas atbilst konceptuālā ziņojuma *Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā*⁸ apakšpunktam 2.1.

Līdzīgas starpnozaru programmas ar triju nozaru vai apakšnozaru integrēšanu tiek īstenotas arī citur Eiropā un ārpus tās, piemēram, Veronas Universitātē (Itālija) tiek piedāvāta doktora studiju programma „Filoloģija, literatūra un izpildītājmāksla; ārzemju literatūra, valodas un valodniecība”, Londonas Universitātē (Lielbritānija) – „Angļu literatūra, amerikāņu literatūra, grāmatu vēsture, modernās valodas, digitālās humanitārās zinātnes”.

Valodu un literatūras studijas ir visu apakšprogrammu stūrakmens, uz kura bāzes tiek attīstīta specializācija. Šie fakti arī nosaka Viļņas Universitātes DSP „Filoloģija” un Helsinku Universitātes DSP „Valodu studijas” un „Filosofija, mākslas un sabiedrība” izvēli detalizētākam salīdzinājumam. Tas atklāj, ka DU, LiepU un VeA kopīgā doktora studiju programma piedāvā aptuveni tādu pašu sagatavotību, kā citās valstīs Eiropā.

Jāuzsver, ka humanitārās zinātnes un tieši valodniecības un literatūrzinātnes nozare fleksibli reaģē uz jaunākajām tendencēm, saglabājot gan klasiskās prioritātes (filoloģijas jomas), gan iesaistoties modernajā kontekstā (starpdisciplinārā pieeja, Digital Humanities).

Joma, kurā ir iekļauta doktora studiju programma „Valodu un literatūras studijas”, ir konceptuāli saistīta ar valsts prioritāro politikas segmentu, proti, kultūru. Latvijas svarīgākajos politikas dokumentos (*Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam*) kultūra tiek uzskatīta par būtisku valsts pastāvēšanas un attīstības pamatu, kas veido nacionālo identitāti, veicina piederību valstij un līdzdalību, sniedz individuālās attīstības iespējas iedzīvotājiem un rezultātā arī virza valsts ekonomisko augšupeju, kā arī ir valsts iekšējās politiskās stabilitātes un ārējās drošības pamats.

DU joma iedibināta pirms 67 gadiem. Tajā atbilstoši zinātnes un izglītības jomas aktualitātēm valstī un pasaulē tiek veidotas un pārstrukturētas katedras un pētnieciskie centri, kuros darbojas profesūra un eksperti, nodrošinot docēšanas un zinātniskās pētniecības vienotību.

DU niša Latvijas zinātniskajā telpā ir cittautu literatūras izpēte kultūras kontekstā. DU sistēmiski tiek pētīta mūsdienu latviešu valoda funkcionālajā aspektā: latviešu – slāvu, latviešu – ģermāņu valodu kontakti, latviešu – lietuviešu valodas sastatāmajā aspektā; veiktas zinātniskās iestrādes un pētnieciskā lauka definēšana lituānistikā, notiek starpdisciplināra reklāmas tekstu pētniecība. Pierobežas kultūrtelpā īpaša nozīme ir slāvistikai un rusistikai, jo fakultātes pētnieki kļūst par starpkultūru mediatoriem starp Austrumiem un Rietumiem. Krievu kultūrstudijas, literatūrzinātne un valodniecība prezentē krievu kultūrtradīciju attīstību diasporā, sintezējot to ar Eiropas pieredzi. Rusistikas jomā veidojas produktīvi zinātniskie sakari ar ASV, kas nosaka jaunu starptautisku pētniecības un sadarbības līmeni. Kā atsevišķa joma attīstās judaika (ebreju teksta definēšana semiotiskajā aspektā). Jomas fundamentālo pētījumu prioritāte ir latviešu literatūras vietas iekonturējums pasaules literatūras procesu kontekstā, akcentējot tās reģionālos un starptautiskos aspektus, centra – perifērijas, globālā – lokālā, nacionālās un eiropēiskās identitātes mijiedarbību. Komparatīvie pētījumi antropoloģijā tiek realizēti, izvēloties daudzsegmentālus sadzīves kultūras fenomenus

LiepU stratēģijā noteiktais humanitāro un mākslas zinātņu pētniecības virziens ir „Valoda, literatūra, kultūra Kurzemes kultūrtelpā Latvijas, Baltijas un Ziemeļeiropas kultūras kontekstā”, kas ietver Kurzemes literatūras vēstures, personību un jaunrades procesu, Baltijas literatūras aktuālo virzienu izpēti tradīciju un inovāciju mijiedarbībā, kā arī Kurzemes izlokšņu izpēti Baltijas jūras austrumu piekrastes etnolingvistisko sakaru kontekstā. Pētot mūsdienu valodu funkcionēšanu multikulturālā vidē, tiek akcentēta valodu apguves lingvistiskā saturs, izglītības process, kā arī lingvistiskās attieksmes saikne.

⁸ Ministru kabineta rīkojums Nr. 345 (25. 06. 2020., prot. Nr. 41 54. §) *Par konceptuālo ziņojumu “Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā”*. <https://likumi.lv/ta/id/315685-par-konceptualo-zinojumu-par-jauna-doktoranturas-modeļa-ieviesanu-latvija>

VeA stratēģija humanitāro un mākslas zinātņu virzienā paredz pētniecības attīstību tādās jomās kā vārds un teksts sastatījumā, kontaktā un tulkojumā, leksikogrāfija un terminoloģija, tulkošana un sabiedrība. Pamatojoties uz VeA stratēģijā izvirzīto zinātnes izcilības un zināšanu pārnese tautsaimniecībā mērķi, līdzās tradicionālām humanitārās un mākslas zinātņu pētījumu tēmām VeA īpaša vērība tiek pievērsta arī pētījumiem, kuru centrā ir mūsdienīgu digitālo rīku izstrādes un izmantošanas iespējas.

1.6. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze

Programmas attīstības stratēģija ir daļa no DU, LiepU un VeA kopējās attīstības stratēģijas. Ir noteikti šādi vidējā termiņa mērķi:

- 1) Paplašināt starptautiska līmeņa zinātnisko un radošo darbību, aktīvāk iesaistoties starptautiskajās pētniecības programmās un projektos.
- 2) Attīstīt zinātnes ekselenci, izstrādājot un publicējot starptautiski atzītus starpdisciplinārus pētījumus.
- 3) Padziļināt zinātnisko pētījumu integrāciju studiju procesā, sekmējot tehnoloģiju pārnese un inovāciju attīstību un veicinot sabiedrības izpratni par zinātni.
- 4) Attīstot nozares pētījumus, sekmēt DU, LiepU, VeA kā zinātnes izglītības reģionu institūciju konsolidētāju un attīstības virzītājspēku lomas palielināšanos un veicināt augstskolu atpazīstamību Latvijā un pasaulē.

Minēto mērķu sasniegšanai ir nepieciešams:

- Nodrošināt vienotu un efektīvi funkcionējošu organizatoriskās struktūras darbību un stiprināt kvalitātes vadības sistēmu.
- Turpināt attīstīt un pilnveidot modernu, videi draudzīgu infrastruktūru, drošu un atbalstošu darba vidi.
- Ieviest atalgojuma un motivācijas sistēmu, kas balstīta uz rezultāta rādītājiem individuālā līmenī.

Eiropas Savienības programmā *Apvārsnis 2020* valodas un literatūras pētniecība atbilst virzienam *Sabiedrības problēmu risināšana*, potenciāli koncentrējoties uz apakšvirzieniem *Eiropa mainīgā pasaulē – iekļaujoša, domājoša un novatoriska sabiedrība* un *Sabiedrības drošība*.

Humanitārās zinātnes ir minētas arī jaunās, topošās programmas *Apvārsnis Eiropa* dokumentos. Šī projekta uzstādījumos sociālajām un humanitārajām zinātnēm būtu jāiekļaujas tādos tematiskos klāstos kā *Kultūra, kreativitāte un iekļaujoša sabiedrība* un *Pilsoniskās sabiedrības drošība*.

Daugavpils Universitātes humanitāro zinātņu programma „Reģionālās studijas, literatūra un mākslas” 2020. gada starptautiskajā zinātnes akreditācijā ieguva augstu vērtējumu – 4, kas ir virs vidējā rādītāja valstī, bet kritērijā „Attīstības potenciāls” guva augstāko vērtējumu – 5. Ekspertu ziņojumā tiek uzsvērts, ka attīstības potenciāls ir saistīts ar iespēju piesaistīt lielāku ārvalstu studējošo skaitu doktorantūrā.

II. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtējums

Kopīgā doktora studiju programma „Valodu un literatūras studijas” tiks īstenota, sadarbojoties Daugavpils Universitātei, Liepājas Universitātei un Ventspils Augstskolai. Studiju programmas īstenošanā tiks turpināta sadarbība ar vairākām Latvijas un ārvalstu augstākās izglītības un zinātniskajām institūcijām: Latvijas Universitāti, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju, Latvijas Kultūras akadēmiju, Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūtu, Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratoriju, Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitāro institūtu, Vītauta Dižā Universitāti (Lietuva), Klaipēdas Universitāti (Lietuva), Viļņas Universitāti (Lietuva), Sv. Kirila un Sv. Metodija Universitāti Veliko Trnovo (Bulgārija), Dienvidaustrumnorvēģijas Universitātes koledžu (Norvēģija), Upsalas Universitāti (Zviedrija); muzejiem un bibliotēkām (Latvijas Nacionālo bibliotēku, LU Akadēmisko bibliotēku, Latgales Centrālo bibliotēku).

Minētās iestādes sistemātiski un produktīvi sadarbojas ar DU, LiepU un VeA struktūrvienībām zinātniskos projektos, zinātniskās konferencēs, zinātnes komunikācijas instrumentu sagatavošanā.

Sadarbība studiju programmas īstenošanā tiks nodrošināta ar šādu formu starpniecību:

- viesdocētāju lekcijas un semināri;
- kopīga konferenču u. c. zinātnisku pasākumu organizēšana;
- docētāju un studējošo mobilitāte;
- kopīgu projektu izstrāde un ieviešana;
- kopīgu pētījumu izstrāde.

Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta (LU LFMI) zinātnieki tiks iesaistīti kopīgās doktora studiju programmas studiju kursu docēšanā, doktora studiju programmas studējošie piedalīsies kopīgi īstenotos projektos, ko veicina veiksmīgā pieredze Valsts pētījumu programmas *Letonika* projekta *Kultūra un identitātes Latvijā: mantojums un mūsdienu prakse* ieviešanā, organizējot Doktorantu vasaras skolas un festivālus.

Nozīmīgs pienesums kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” starptautiskajā atpazīstamībā un internacionalizācijas veicināšanā būs studējošo un docētāju mobilitātes, prakses un pieredzes apmaiņas braucieni. Sadarbība šajā jomā tiks turpināta ar Vītauta Dižā universitāti un Dienvidaustrumnorvēģijas Universitātes koledžu, ar kuru pārstāvjiem ir īstenoti vairāki projekti un zinātniskās aktivitātes.

DU studentiem un absolventiem ir iespēja pietiekties Elses Marijas Čermakas (*Else Marie Tschermak's Foundation*) fonda stipendijai un doties uz izvēlēto ārvalstu universitāti, zinātnisko institūciju vai vasaras skolu, lai veiktu pētniecisko darbu, piedalītos zinātnes pārnese pasākumos un tādējādi apgūtu jaunas prasmes un pilnveidotu citas studijām un darbam nepieciešamās kompetences.

Būtiska loma kopīgās studiju programmas īstenošanā ir ciešajai sadarbībai ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, kuras darbība regulē zinātnisko jomu Latvijā. Doktorantu pētnieciskā darbība tiks īstenota, strādājot LU Akadēmiskajā bibliotēkā, Rakstniecības un mūzikas muzejā, rakstnieku muzejos un arhīvos. Kopīgās doktora studiju programmas docētāju un studējošo zinātnisko materiālu izdošanā nozīmīga būs jau izveidojusies un produktīvi funkcionējoša sadarbība ar apgādiem „Zinātne” un „Mansards”.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” tiks īstenota Daugavpils Universitātes Humanitārajā fakultātē (Vienības ielā 13, Daugavpilī) studiju virziena „Valodu un kultūru studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” ietvarā, Liepājas Universitātē (Lielā ielā 14, Liepājā) studiju virziena „Valodu un kultūru studijas, dzimtās valodas studijas un valodu

programmas” ietvarā, Ventspils Augstskolā (Inženieru ielā 101, Ventspilī) studiju virziena „Valodu un kultūru studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” ietvarā.

Studiju programmas realizēšanā iesaistīti 8 profesori, 7 asociētie profesori, 14 docenti, 1 vadošais pētnieks, kas visi ir vēlēti DU, LiepU, VeA personāls. Studiju realizēšanā tiks iesaistīti arī Latvijas un ārvalstu viesprofesori.

Programmas *Obligātās daļas* kursus docēs profesori un asociētie profesori, semināros asistēs jaunākais akadēmiskais personāls. Apakšprogrammu darbā iesaistīti mācībspēki atbilstoši kompetencei un specializācijai konkrētu kursu izstrādē un docēšanā, ko analizējuši un plānojuši darba grupās docētāji – speciālisti.

Programmas īstenošana notiek sadarbība ar citām visu trīs AII struktūrvienībām un atbalsta personālu (skat. 1. tabulu).

*1. tabula
Sadarbība ar citām struktūrvienībām*

Struktūrvienības	Galvenie uzdevumi
DU Finanšu un uzskaites daļa LiepU Finanšu daļa	Izstrādā materiālo, nemateriālo un finanšu resursu izmantošanas, apsaimniekošanas un saglabāšanas kārtību un nodrošina to uzskaiti; veic maksājumu uzskaiti u. c.
DU Administratīvā daļa LiepU Personāla un dokumentu pārvaldības daļa VeA Personāla nodaļa	Analizē personāla attīstību, noformē darba tiesiskās attiecības, izstrādā personāla vadības sistēmu u. c.
DU Studiju daļa LiepU Studiju daļa VeA Studiju daļa	Galvenais darbības mērķis ir akadēmisko un profesionālo (pilna, nepilna laika) studiju koordinācija programmas izveidē iesaistītajās augstskolās. Augstskolu Studiju daļas risina vispārīgos ar studiju organizāciju saistītos jautājumus, apkopo un analizē priekšlikumus par studiju procesa organizāciju, pilnveidi un attīstību, organizē studijas reglamentējošo un normatīvo dokumentu sagatavošanu un to izpildes kontroli.
DU Studiju kvalitātes novērtēšanas centrs (turpmāk SKNC) LiepU Kvalitātes vadības sistēmas vadītājs	Sniedz konsultācijas studiju programmu akreditācijas un licencēšanas laikā, veic studējošo aptaujas, apkopo datus par studiju kvalitāti u. c.
DU Zinātņu daļa VeA Zinātņu un attīstības daļa LiepU zinātnes prorektora birojs, Projektu daļa, Starptautisko attiecību daļa	Pamatuzdevums ir zinātniskās darbības konceptuālo jautājumu risināšana un atbilstoša zinātnisko pētījumu līmeņa nodrošināšana, augstskolas attīstības stratēģiskā plānošana, kā arī Eiropas Savienības un starptautisko mobilitātes projektu izstrāde, koordinācija un uzraudzība.
DU Informācijas tehnoloģiju un komunikācijas daļa LiepU Informācijas tehnoloģiju centrs VeA Informācijas tehnoloģiju daļa	Nodrošina informācijas tehnoloģiju, datoru programmatūras, datortehnikas, datortīklu efektīvu izmantošanu. Nodrošina e-studiju vides darbību, atbalsta nodarbību un pasākumu tehnisko nodrošinājumu u. c.
DU Sabiedrisko un starptautisko attiecību daļa LiepU Sabiedrisko attiecību daļa LiepU Starptautisko attiecību daļa	Pamatuzdevumi ir starptautisko sakaru nodrošināšana, universitātes atpazīstamības veicināšana un informācijas apmaiņas koordinēšana, studējošo informēšana, ārvalstu studentu piesaiste, konsultāciju un pakalpojumu sniegšana par dažādiem jautājumiem.

VeA Mārketinga un sabiedrisko attiecību nodaļa	
DU Saimniecības daļa LiepU Saimniecības daļa VeA Saimniecības daļa	<p>Struktūrvienība plašas un daudzpusīgas saimnieciskās darbības organizēšanai, koordinēšanai un veikšanai. SD sagatavo līgumus par komunālajiem pakalpojumiem, ko augstskolām sniedz citas organizācijas (ūdens, kanalizācija, siltuma, elektroenerģijas apgāde, atkritumu izvešana, deratizācija, veļas mazgāšana), kā arī līgumus par neapdzīvojamo telpu nomu, iepirkumiem, transporta tehnisko apkalpošanu, sakaru un signalizācijas sistēmu apkalpošana, darbinieku obligāto veselības pārbažu veikšana u. c.</p> <p>Struktūrvienība seko un nodrošina sakaru un informācijas tehnoloģiju sistēmu (telefons, fakss, internets) kvalitāti, sagatavo priekšlikumus tehniskajiem uzlabojumiem ekspluatējamu objektu apkalpošanas izmaksu samazināšanai, veic ēku, būvju un inženiertīklu apsekošanu, nodrošina autotransportu studiju procesam un saimnieciskai darbībai.</p> <p>Saimniecības daļa organizē darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu struktūrvienībās, rūpējas par strādājošo darba apstākļu uzlabošanu.</p>
DU Mūžizglītības centrs LiepU Mūžizglītības nodaļa VeA Mūžizglītības centrs	Mērķis ir tālākizglītības un mūžizglītības vajadzību apzināšana un nodrošināšana, veicinot katra indivīda profesionālo un personisko izaugsmi atbilstoši viņa spējām un vēlmēm.
DU Humanitārās fakultātes dekāns LiepU Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes dekāns VeA Tulkošanas studiju fakultātes dekāns	Izstrādā, pilnveido un īsteno fakultātes attīstības plānu atbilstoši augstskolas misijai un attīstības stratēģijai. Organizē jaunu studiju programmu izstrādi un ieviešanu, studējošo un akadēmiskā personāla starptautisko mobilitāti u. c.
Augstskolu fakultāšu lietveži	Sniedz studiju konsultācijas, palīdz ikdienas jautājumos, kas saistīti ar studiju procesu, kārtot studiju lietvedību, konsultē par augstskolas informācijas sistēmu; nodrošina darba un studiju procesu, organizē dokumentu apriti, administrē datus LUIS sistēmā.
Studiju programmas direktori	Organizē un vada studiju programmas izstrādi atbilstoši konkrētās zinātnes vai tautsaimniecības nozares prasībām, sadarbojas ar darba devējiem un prakses vietām studiju satura jautājumos, izvērtē un apstiprina studējošo izvēlētos individuālos studiju modulus un individuālos studiju plānus u. c.
DU Humanitārās fakultātes struktūrvienību mācībspēki LiepU Humanitāro un mākslas zinātņu struktūrvienību mācībspēki VeA Tulkošanas studiju fakultātes mācībspēki	Nodrošina lekcijas un seminārus valodniecībā, tulkojumzinātnē, literatūrzinātnē, kultūrā un starpkultūru komunikācijā, veicinot teorētisko zināšanu, praktisko un pētniecisko iemaņu integrētu apguvi.

2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums un izmantojums studiju procesa nodrošināšanā

DU, LiepU un VeA ir attīstīta e-studiju vide (*Moodle*), kā arī tiešās komunikācijas nodrošināšanas rezultātā (e-pasts, konsultācijas) ir pieejama metodiskā un zinātniskā informācija katrā studiju kursā.

DU docētāji sistemātiski izmanto e-studiju vidi *Moodle* (<https://estudijas.du.lv/>) un ievieto tajā dažādus studiju materiālus: lekciju, semināru un praktisko nodarbību videoierakstus, kas ir atbalsts doktorantu patstāvīgā darba veikšanai. E-studiju vides aktivizēšana ir nozīmīgs solis, kas nodrošina speciālistu pilnvērtīgu sagatavošanu.

Studiju kursu ietvaros tiek paredzēta arī patstāvīgo darbu un kontroldarbu sūtīšana pa e-pastu vai pievienošana tiešsaistē *Moodle*, darbu novērtējumu un recenziju saņemšana e-pastā, konsultācijas e-vidē, iespēja izmantot bibliotēkas un interneta resursus. Tādējādi, integrējot daudzveidīgus mūsdienīgus IT risinājumus (e-pasts, *Moodle*, *Zoom*, *Skype*, *Microsoft Teams* u. c.), programmā tiks piedāvāti elastīgāki nosacījumi e-studijām.

E-studiju vide *Moodle* ir sinhronizēta ar DU informatīvo sistēmu *DUIS*, kas atvieglo studējošo piekļuvi e-studiju vidē veidotiem studiju kursiem bez papildu reģistrēšanās. Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju daļa regulāri organizē profesionālās pilnveides kursus docētājiem *Studiju kursu veidošana e-studiju vidē Moodle*, kā arī nodrošina individuālās konsultācijas. Konsultatīvo atbalstu doktoranti var saņemt Studējošo servisa centrā⁹ un fakultāšu dekanātos.

E-studiju vidē *Moodle* docētāji var ievietot savas lekcijas videoformātā. Videolekciju filmēšanas procesu īsteno Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju daļa. DU, Parādes ielā 1a, 130. auditorijā ir pieejams mūsdienīgs aprīkojums, kas ļauj veidot mācību, informatīvos un reklāmas videomateriālus, kā arī nodrošina konferenču tiešās translācijas interneta vidē. Videolekcijas tiek glabātas DU serverī un ir pieejamas *Moodle* vidē katrā atbilstošajā studiju kursā.

DU HF fakultātē ir pieejams KDSP „Valodu un literatūras studijas” realizēšanai nepieciešamais metodiskais nodrošinājums. DU darbojas informatīvā sistēma *DUIS*, kurā tiek ievadīti visu studiju kursu apraksti, pieejams nodarbību saraksts, un doktorants savā profilā var redzēt savas sekmes un individuālos rīkojumus, kas saistīti ar studiju procesu.

HF katedrās ir pieejami daudzveidīgi materiāli (zinātniskie rakstu krājumi, monogrāfijas, metodiskie norādījumi, mācību līdzekļi) promocijas darbu izstrādes atbalstam. Lekciju prezentācijas, kursu apraksti un uzdevumi, kā arī dažādas rokasgrāmatas u.c. informatīvie materiāli tiek izvietoti DU e-studiju vidē *Moodle*. Studijām nepieciešamo materiālu pieejamība tīmeklī nodrošina efektīvu studiju procesu. Studiju procesa optimizēšanas un kvalitātes kultūras paaugstināšanas nolūkos ir izveidota un pieejama socioloģisko aptauju datu apstrādes bāze, kuru studējošie var patstāvīgi izmantot uzzīņu materiālu iegūšanai, zināšanu papildināšanai un pašpārbaudei.

LiepU ir noslēgts sadarbības līgums ar uzņēmumu Microsoft par MS Office un MS Windows programmatūras licenču nomu, kuras pasniedzēji var izmantot gan mācību procesa realizācijā, gan mācību materiālu izgatavošanā. Šā sadarbības līguma ietvaros gan LiepU pasniedzējiem, gan studentiem ir pieejams MS Office 365, 1Tb datņu arhīvs mākonī u. c. bez papildus maksas. Tiešsaistes komunikācijas nodrošināšanai studiju procesā ir izmantojama platforma *Microsoft Teams*.

Liepājas Universitātes mācībspēki un studenti studiju procesā izmanto e-studiju platformu *Moodle*. E-studiju platformā mācībspēki var publicēt mācību materiālus, studenti iesniegt savus izstrādātos darbus, kā arī vienkārši uzkrāt mācību procesam nepieciešamos materiālus, izveidot tiešsaistē testus vai aptaujas studentiem u.tml.

VeA kopš 2004. gada ieviesta tālmācības sistēma uz atvērtā koda produkta *Moodle* bāzes. *Moodle* nodrošina studiju kursu vadību ar pārlūkprogrammu, iespēju attālināti saņemt studiju materiālus, iesniegt patstāvīgos darbus, organizēt diskusiju forumus un veikt citas nepieciešamās darbības attālinātā darba režīmā. Tīmekļa vebināriem izmanto BigBlueButton: <https://bbb.venta.lv>

⁹ DU studējošo servisa centrs. <https://old.du.lv/par-mums/par-mums/struktura/studejoso-servisa-centrs/>

Tālmācības studijas un attālinātais studiju process tiek organizēts atbilstoši Ventspils Augstskolas noteikumiem *Nolikums par neklātienas un tālmācības studiju organizēšanas kārtību Ventspils Augstskolā*¹⁰. E-studiju mācības platformas lietošanas kārtību nosaka Ventspils Augstskolas noteikumi *E-studiju mācību platformas Moodle lietošanas noteikumi Ventspils Augstskolā*. Tāpat kā klātienas studijās e-studiju mācību platforma Moodle nodrošina studējošajiem vienotu pieeju informācijai studiju procesa īstenošanai un studiju mācību materiālu piekļuvei un izmantošanai. VeA tālmācības (un attālinātā) studiju procesa organizēšanā papildus e-studiju mācību platformai tiek izmantotas tīmekļa tiešsaistes konferences sistēmas BigBlue Button, Zoom, Microsoft Teams u. c.

E-studiju mācību platformā ir iespējams sekot studējošā studiju darbam – kad notiek pieslēgšanās, un tiek pildīti pārbaudes darbi. Katrs kurss noslēdzas ar diviem atbilstošiem pārbaudes darbiem. Tie kļūst pieejami studējošajiem noteiktā termiņā un to pildīšanas laiks ir ierobežots. Studiju kursa docētājs izvērtē iesniegtos pārbaudes darbus noteiktajā termiņā. Vērtējums un komentāri redzami studējošā profilā e-studiju mācību platformā Moodle.

2.3. Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai

DU, LiepU un VeA iesaistīto struktūrvienību finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmu īstenošanai, nodrošina ieņēmumi no studējošo maksām un valsts budžeta finansējuma studijām (dotācija). Lai veicinātu studējošo skaita pieaugumu, izmantojot mārketinga un pārdošanas stratēģiju, visas trīs augstskolas piedāvā studiju maksas atlaides un īsteno dažādas akcijas.

Studiju finansējumu no valsts budžeta līdzekļiem piešķir katru kalendāro gadu saskaņā ar MK 12. 12. 2006. noteikumiem Nr. 994. *Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem*¹¹.

Studiju maksa tiek segta no fizisko un/vai juridisko personu līdzekļiem. Studiju maksu apmēru, atlaides un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina augstskolu Senāts.

DU, LiepU un VeA struktūrvienību studiju finansiālā bāze ir pietiekama, lai nodrošinātu studiju procesu līdz šim realizētajās studiju programmās. Finanšu situāciju regulāri uzrauga, pārskatot studiju programmu izmaksas, mācībspēku plānoto slodžu atbilstību reālajam studentu un darba apjomam. DU, LiepU un VeA rīcībā ir nepieciešamais aprīkojums kopīgās studiju programmas realizācijas uzsākšanai, kas nozīmē, ka KDSP „Valodu un literatūras studijas” var realizēt bez tūlītējiem papildus izdevumiem iekārtu iegādei/aprīkojuma iegādei.

2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums un studiju vides pieejamība

KDSP „Valodu un literatūras studijas” realizēšanai tiek izmantota DU materiāltehniskā bāze trijos DU korpusos – Vienības ielā 13, Parādes ielā 1, Parādes ielā 1a.

Studiju process pietiekamā daudzumā tiek nodrošināts ar materiālu pavairošanas tehniku, audio un video aprīkojumu, vizuālās prezentācijas tehniku.

¹⁰ *Nolikums par neklātienas un tālmācības studiju organizēšanas kārtību Ventspils Augstskolā*. https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/11_VeA_nolikums_neklatiene_talmaciba.pdf

¹¹ *Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem*. <https://likumi.lv/ta/id/149900-kartiba-kada-augstskolas-un-koledzas-tiek-finansetas-no-valsts-budzeta-lidzekliem>

Bibliotēka studējošajiem nodrošina pieeju kvalitatīvai un studiju jomai atbilstošai informācijai, studiju un pētniecības nolūkiem piedāvājot tās krājumā esošos informācijas resursus, kā arī pasūtot tos no citām bibliotēkām. DU bibliotēka ir atvērta 9 stundas dienā, 45 stundas nedēļā. Lasītava atvērta darbdienās no plkst. 9.00 līdz 20.30 un sestdienās no plkst. 10.00 līdz 17.00. Bibliogrāfijas un informācijas sektors atvērts darbdienās no plkst. 9.00 līdz 17.00. Grāmatas var nodot arī ārpus bibliotēkas darba laika, izmantojot grāmatu nodošanas iekārtas pie mācību korpusiem Vienības ielā 13 un Parādes ielā 1.

Bibliotēkas telpu kopplatība ir 1000 m², studējošo rīcībā ir lasītava ar brīvu pieeju krājumam, 2 abonementi, Bibliogrāfijas un informācijas sektors, 20 datori, 3 multifunkcionālas iekārtas, 2 kopētāji, 2 printeri, internets, t. sk. piekļuve bezvadu internetam.

Bibliotēka piedāvā šādus pakalpojumus: grāmatu izsniegšana uz mājām; literatūras, datubāzu, e-katalogu u. c. resursu izmantošana lasītavās; grāmatu elektroniskā pasūtīšana un rezervēšana ņemšanai uz mājām, izmantošanas termiņa pagarināšana; datoru un interneta izmantošana; *EBSCO*, *ScienceDirect* un *Scopus* datubāzu attālināta izmantošana; DU izstrādāto noslēguma darbu attālināta izmantošana; konsultācijas informācijas meklēšanā e-katalogos un datubāzēs; starpbibliotēku abonementa pakalpojumi; studējošo apmācība darbam ar e-katalogiem un datubāzēm; kopēšanas, drukāšanas un skenēšanas pakalpojumi.

Universitātes mājaslapas sadaļā „Bibliotēka” ir pieejamas „Saītes” uz e-resursiem, t. sk. saite uz Latvijas Nacionālo digitālo bibliotēku (grāmatas, periodika, u. c. e-resursi), attālināti pieejami promocijas darbi, noslēguma darbi, izmantojot DUIS paroli, ir sadaļa „Interneta resursi”, var skatīties elektronisko katalogu, jo, ja izdevumam ir e-versija, tā ir pievienota izdevuma aprakstam. Tie, kam Bibliotēkā ir saņemtas paroles Cambridge Journals Online, EBSCO, ScienceDirect, Scopus un Web of Science datubāzu lietošanai, var tās lietot attālināti.

Bibliotēkas krājums ir 267655 eksemplāri, t. sk. 233868 grāmatas un 20322 periodiskie izdevumi (368 nosaukumi).

Promocijas darbu izstrādei tiek piedāvāti fakultātē esošie datori, kas aprīkoti ar attiecīgo programmatūru (*Cubasis*, *Sibelius*, *Sound Forge*, *Sonor* u. c.).

Doktorantiem pieejamas vairākas datubāzes:

- *Cambridge University Press* – humanitārās un sociālās zinātnes;
- pilnu elektronisko tekstu datubāze *EBSCO Publishing* (tā ietver 8 datubāzes: *Academic Search Elite*, *Business Source Premier*, *MasterFILE Premier*, *Newspaper Source*, *ERIC*, *Business Wire News*, *MEDLINE*, *Health Source – Consumer Edition*, *Agricola*);
- izdevniecības *Elsevier* daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze *Scopus*;
- daudznozaru datubāze *Web of Science*;
- *Science Direct* – izdevniecības *Elsevier* datubāze humanitārajās un sociālajās zinātnēs, kas ietver informāciju par vairākiem tūkstošiem *Elsevier* izdoto žurnālu un grāmatu. DU pieejami ap 2650 žurnālu pilno tekstu, kas izdoti galvenokārt no 2002. gada līdz jaunākajam žurnāla numuram, kā arī vairāk nekā 350 e-grāmatu;
- *Izglītība un Kultūra* – e-laikraksts ietver informāciju par visu, kas svarīgs izglītībā, nodrošinot informatīvo atbalstu augstskolu mācībspēkiem un studējošajiem, vadībai un administrācijai;
- *Letonika* – uzzīņu un tulkošanas sistēma, kuras galvenais mērķis ir sniegt sistematizētu, enciklopēdisku uzzīņu un tulkošanas informāciju. Letonika piedāvā meklēt un strādāt ar informāciju, kas atrodama 11 enciklopēdijās u. c. uzzīņu resursos, 13 vārdnīcās (tulkojošās, skaidrojošās, terminoloģijas), kā arī kolekcijās ar 10 000 attēliem, audioierakstiem un videomateriāliem. Datubāzē pieejama arī latviešu literatūras bibliotēka ar 200 pilna teksta literārajiem darbiem un valodas atbalsta krātuve ar palīgmateriāliem latviešu valodai. Letonika.lv kalpo kā ceļvedis Latvijas kultūrā, vēsturē, valodā, dabā un literatūrā;

- *LETA* – ziņas un arhīvs – piedāvā iespēju operatīvi meklēt publicētās ziņas, foto, video, preses relīzes, rakstus no Latvijas preses izdevumiem, statistiku un citu informāciju.

Bibliotēkas krājuma papildināšana un datubāzu abonēšana notiek pēc fakultāšu docētāju pieprasījuma. Iesniegumus par grāmatu iepirkšanu regulāri izskata un apstiprina DU Budžeta komisija, tādējādi īstenojot mehānismu jaunāko izdevumu iegādei DU bibliotēkā. Bibliotēka neveic krājuma digitalizāciju, taču bibliotēkas informatīvajā sistēmā tiek augšupielādēti DU studējošo noslēguma darbi. Bibliotēka regulāri informē fakultātes par jaunāko literatūru, par datubāzu izmēģinājumiem un abonēšanas iespējām, lai fakultāšu docētāji un studējošie varētu iepazīties ar jauniem piedāvājumiem. Bibliotēkā pieejami DSP „Valodu un literatūras studijas” nodrošināšanai aktuāli starpdisciplināri zinātniskie izdevumi.

2015. gadā DU noslēdzās projekts *Daugavpils Universitātes studiju programmu kvalitātes uzlabošana un vides pieejamības nodrošināšana*, ko līdzfinansēja Eiropas reģionālās attīstības fonds (ERAF). Projekta ietvaros tika īstenota DU infrastruktūras modernizēšana un pielāgošana personām ar īpašām vajadzībām, tādējādi uzlabojot vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem (kustību, redzes un dzirdes traucējumiem). Studiju auditorijas ir pieejamas cilvēkiem ratiņkrēslos – ierīkoti lifti un pacelājs, likvidēti sliekšņi, piemērots durvju platums. Informācija pieejama vājredzīgiem cilvēkiem – ierīkoti projicēšanas aparāti; ierīkota skaņu pastiprinoša aparatūra; ir izveidotas bērnistabas, kas paredzētas studējošajiem jaunajiem vecākiem – mazuļu pārtīšanai un barošanai, un rotaļistaba – studējošo bērnu pieskatīšanai nodarbību laikā. 2016. gadā nominācijā *Izglītība visiem* DU saņēma Apeirona balvu, ko šī organizācija piešķirusi pēc aktīva vides pieejamības monitoringa visā Latvijā.

Doktoranti var izmantot dažādas DU telpas: datorklasi, auditorijas konsultācijām, sanāksmēm, bibliotēkas telpas literatūras analīzei, patstāvīgo un pētniecisko darbu sagatavošanai, fonotēku, kā arī speciāli aprīkotas telpas konferenču rīkošanai, studiju un ārpusstudiju aktivitātēm. Medicīnisko atbalstu docētāji un doktoranti var saņemt DU Veselības kabinetā, kurā pirmo palīdzību dažādu saslimšanu gadījumā sniedz ārsta palīgs (feldšeris).

Liepājas Universitātes materiāltehniskā un metodiskā bāze ir pieejama visu studiju programmu studentiem un mācībspēkiem. LiepU studiju ēkā Lielajā ielā 14 un Kūrmājas prosp. 13 pieejami 320 datori, 23 video projektori, 7 interaktīvās tāfeles, 6 kopētāji, 11 fotokameras, 7 videokameras. Katrā no studiju ēkām ir pieejams brīvpieejas bezvadu tīkls (kopumā ir uzstādīti 36 bezvadu tīkla pieejas punkti). Ir ieviests darba staciju virtualizācijas risinājums un trīs datoru klases ir aprīkotas ar darba staciju klientiem (kopā 63 darba vietas). Studentiem tiek izveidots katram savs virtuālais dators, kurš nav piesaistīts darba vietai. Šis risinājums nodrošina studiju procesa mobilitāti un drošību. Ir uzstādīta moderna tīkla aparatūra, kas nodrošina datortīkla virtualizāciju un izveidots CAMPUS datortīkla savienojums starp visiem studiju korpusiem.

Starpdisciplināru studiju iespējas sniedz Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes Mākslas pētījumu laboratorijas materiāltehniskais nodrošinājums, kā arī Mediatēka – specializētā mākslas un kultūras izdevumu, kā arī CD bibliotēka. Specializētiem starpdisciplināriem pētījumiem pieejama arī Pedagoģijas un sociālā darba fakultātes Logopēdijas centra Runas un balss izpētes laboratorija.

Studiju virziena metodisko nodrošinājumu veido LiepU bibliotēkas resursi, kā arī Humanitāro un mākslas zinātņu fakultātes, Kurzemes Humanitārā institūta nozaru bibliotēku (valodniecība, literatūrzinātne, angļu, franču, krievu, vācu valodu metodiskie un filoloģiskie izdevumi) krājumi. LiepU bibliotēkā atrodas katra aizstāvētā promocijas darba 1 eksemplārs, kā arī digitāli tie ir pieejami LiepU mājaslapā www.liepu.lv sadaļā *Zinātne, pētniecība, inovācijas* → Promocijas darbi.

Bibliotēkas darbības mērķis ir nodrošināt studijas un zinātnisko darbību ar iespieddarbiem, elektroniskajiem un citiem dokumentiem, kā arī būt par kultūras centru, kurš popularizē nacionālās un reģionālās kultūras vērtības. Bibliotēkas krājuma komplektēšana notiek atbilstoši studiju programmu vajadzībām sadarbībā ar mācībspēkiem saskaņā ar Komplektēšanas politiku. Bibliotēkā ir aptuveni 67 000 informācijas resursu (92% grāmatu, 8% seriālizdevumu un citu krājuma vienību). 72% visa krājuma ir brīvpieejas plauktos, kas nodrošina iespēju mācībspēkiem

un studentiem pašiem izvēlēties atbilstošākos izdevumus. Lietotāju rīcībā ir Abonements (informācijas resursu izsniegšana un saņemšana), Kopētava (kopēšana, drukāšana, skenēšana un darbu iesiešana), Grupu diskusiju telpa (pēc lietotāju pieprasījuma), kā arī 96 patstāvīgā darba vietas Lasītavā un Bibliotēkas vestibīlā, 16 datorizētas darba vietas ar interneta pieslēgumu Elektronisko resursu lasītavā. Bibliotēkas darba laikā grāmatu saņemšanai vai nodošanai lietotāji var izmantot pašapkalpošanās (*Self-Check*) iekārtu. Ārpus bibliotēkas darba laika grāmatas var nodot grāmatu kastē (*Book-drop box*), kas atrodas LiepU vestibīlā. Visā Bibliotēkā ir pieejams bezmaksas bezvadu internets. Bibliotēkas informācijas resursu identificēšanai un aizsardzībai tiek izmantota RFID drošības sistēma.

Bibliotēkas elektroniskais katalogs (<http://alise.liepu.lv>) un Augstskolu un speciālo bibliotēku kopkatalogs (<http://alise.liepu.lv/Alise/lv/federatedsearch.aspx>) ir pieejami attālināti – gan datoros, gan mobilajās ierīcēs. Gan studentu, gan mācībspēku vajadzībām Bibliotēkā tiek piedāvāta bezmaksas datubāzu izmantošana, organizējot piekļuvi abonētājam, izmēģinājuma un brīvpieejas datubāzēm LiepU datortīklā un ārpus tā. Studentu un mācībspēku rīcībā ir tādas LiepU abonētās tiešsaistes datubāzes kā „Letonika”, „EBSCO eBooks Academic Collection”, „EBSCO Academic Complete”, „ScienceDirect”, „Cambridge Journals Online”, „Scopus” un „Web of Science”. Ikvienam ir iespēja izmantot arī Bibliotēkas veidotās brīvpieejas datubāzes: Akadēmiskā personāla publikāciju datubāze, Promocijas darbu datubāze un Noslēguma darbu datubāze. Bibliotēka nodrošina apmācību, uzziņas un konsultācijas informācijas resursu lietošanas un pakalpojumu izmantošanas jautājumos.

Finansējums literatūras iegādei, periodikas un elektronisko datubāzu abonēšanai iekļauts LiepU kopējā pamatbudžetā. Atkarībā no attīstības prioritātēm LiepU paredz finansējumu cilvēkresursu attīstībai, materiāli tehniskās bāzes uzturēšanai un atjaunošanai (t. sk. reklāmas un studiju programmu popularizēšana, telpu uzturēšana un remonts, inventāra un pamatlīdzekļu nomaiņa, datortehnikas un IT programmatūras nepārtraukta atjaunošana, uzturēšana un attīstība).

Fakultāšu finanšu resursu noteiktais procentu apmērs tiek piešķirts no attiecīgās fakultātes pārraudzībā esošo studiju jomu kopējiem finanšu resursiem plānotajam kalendārajam gadam atbilstoši „Kārtībai fakultāšu finanšu resursu piešķiršanai un izmantošanai”. Fakultātes attīstības fonda līdzekļi pēc HMZF Domes lēmuma pamatā tiek izmantoti studiju virziena „Valodu un kultūras studijas” docētāju pētnieciskajam darbam nepieciešamo komandējumu un citu fakultātes darbības organizatorisko izdevumu segšanai.

LiepU pamatbudžetā katrā kalendārā gadā tiek izveidots zinātniskās darbības attīstības fonds. Par tā sadali fakultātēm/ institūtiem, kā arī piešķiršanas prioritātēm lemj LiepU Zinātnes padome. LiepU studiju virzienu programmu īstenošanai tiek izmantoti arī Liepājas pilsētas Domes piešķirtie līdzekļi akadēmiskā personāla atbalstam (saskaņā ar ikgadēju LiepU un Liepājas pilsētas Domes līgumu).

Ventspils Augstskolā studiju procesa nodrošināšanai studiju programmas izmanto VeA materiāli tehnisko un informatīvo bāzi. Lekcijas, praktiskās nodarbības un pārbaudījumi notiek VeA telpās Ventspilī, Inženieru ielā 101. DSP nodarbības, balstoties uz paritātes principu, notiek VeA un LiepU un, vienojoties ar docētājiem un doktorantiem, arī Rīgā LU MII telpās. Ventspils Augstskolā (VeA) darbojas 4 datorklases ar 30-32 datoriem katrā, 2 auditorijas ar 14-16 datoriem, 15 datori ir pieejami VeA bibliotēkas lasītavā. Visi augstskolas administrācijas darbinieki un pasniedzēji ir nodrošināti ar datoriem. Visas auditorijas, ko izmanto studiju programmas studējošie ir aprīkotas ar datoriem un datu projektoriem. Kopējais datoru skaits augstskolas tīklā ir vairāk nekā 250. Lielākajai daļai datoru uzstādīta dubultielāde – iespējams strādāt gan ar *Linux*, gan *Windows* operētājsistēmām, tiek izmantota atvērta koda biroja programmu pakotne *Open Office*. Diezgan plaši tiek izmantotas arī terminālserveru iespējas, kur lietotāji no datoriem var pieslēgties jaudīgiem terminālserveriem un izmantot specifisku programmatūru vai lielākas skaitļošanas jaudas, tādējādi samazinot tīkla administrēšanas un datoru atjaunošanas izmaksas un sniedzot lielākas iespējas tīkla lietotājiem.

VeA ir iekārtota atsevišķa auditorija videokonferencēm. Tajā ir notikušas lekcijas un semināri gan Latvijas ietvaros, gan saslēdzoties ar ārvalstu augstskolām. Kopēšanai un

pavairošanai tiek izmantoti divi jaudīgi kopētāji – *Canon 6050* (50 lapas minūtē) un *Ricoh Aficio 2090* (90 lapas minūtē), kā arī risogrāfs (120 lapas minūtē). Arī daļai tīkla drukas iekārtu ir pieejamas gan kopēšanas, gan pavairošanas funkcijas. Lielos kopētājus apkalpo un kopēšanas darbus veic atsevišķs darbinieks.

VeA lielākoties cenšas izmantot centralizētas tīkla druku iekārtas, kas uzstādītas vairākās vietās. VeA datortīklā lietotājiem pieejami vairāki servisi, kurus uztur ITML. Svarīgākie no tiem ir failu un dublējumkopēšana, tīkla druku un drukas uzskaitē, e-pasta serviss, sekmju bāze, tālmācības sistēma *Moodle*, un ziņu dēlis. Visi lietotāju faili tiek glabāti uz tīkla serveriem, un tas nodrošina lietotājiem iespēju piekļūt saviem failiem arī no citām vietām ārpus augstskolas.

Augstskolas normatīvo aktu sistēmā (www.venta.lv) ir pieejami VeA Senāta lēmumi. Sistēmā iespējams uzturēt arī pārējo augstskolas struktūrvienību (fakultāšu domju, institūtu padomju un tamlīdzīgi) normatīvo dokumentāciju.

2006. gadā tika izveidota platforma „zināšanu bāzei” (*Knowledge base*) – Info dēlis, kurā dažādas VeA struktūrvienības var ievietot un organizēt informāciju darbiniekiem un studentiem. VeA ziņu dēlis ir izveidots, lai nodrošinātu ātru iespēju apmainīties ar ziņojumiem starp darbiniekiem un studentiem. Tajā ir izveidotas vairākas tematiskas sadaļas un nodrošināta piekļuve arī no ārējā tīkla.

Līdztekus augstāk minētajiem servisiem ITML daļa uztur arī citus nepieciešamos tīkla pakalpojumus, piemēram, augstskolas mājaslapu, studentu un darbinieku mājaslapas. Tiek pēti citi iespējamie tīmekļa servisi, kas varētu uzlabot vai labāk nodrošināt VeA IT resursu funkcionalitāti, piemēram, WIKI, tīkla klasteru failu sistēmas, serveru virtualizācija, servisu dublējumi u.tml.

Ventspils Augstskolas bibliotēkā ir pieejama zinātniskā literatūra par tulkojumzinātne, valodu apguvi, t. sk. arī mācību grāmatas, par starpkultūru komunikāciju, par dažādiem lingvistiskiem jautājumiem. Zinātniskā literatūra galvenokārt tiek iegādāta VeA īstenoto zinātnisko projektu ietvaros. Arvien lielāka nozīme tiek pievērsta *Open Access* datubāzēm, par kurām visus studējošos un docētājus regulāri informē bibliotēkas darbinieki, piedāvājot arī apmācības kursu darbam ar datubāzēm.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas satura raksturojums

KDSP „Valodu un literatūras studijas” detalizētais saturs, kas atklājas kursa aprakstos, tika izstrādāts, pamatojoties uz programmā izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem un sasniedzamajiem rezultātiem, akceptējot darba grupas ekspertu viedokli, pieredzi, normatīvos dokumentus, starptautiskos pētījumus, rekomendācijas, darba devēju, profesionālo organizāciju ieteikumus, aptauju rezultātus, jaunākās teorētiskās atziņas, kā arī īstenoto salīdzinājumu ar citu ārvalstu augstskolu piedāvājumu un mūsdienu izglītības aktualitātes.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” ir izstrādāta, ievērojot studentcentrētu pieeju, kas tika respektēta studiju programmas mērķa, uzdevumu formulēšanā un studiju rezultātu definēšanā.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” pielikumos ir pievienoti:

- studiju programmas plāns pilna laika klātienē īstenošanas formai (skat. 4. pielikumu);
- studiju programmas kursu apraksti (skat. 5. pielikumu);
- studiju kursu kartējuma tabula (skat. 6. pielikumu).

KDSP „Valodu un literatūras studijas” ir izstrādāta kā starpdisciplināra programma, kas iekļauj trīs apakšprogrammas: „Valodniecība”, „Literātūrzinātne un kultūrstudijas”,

„Tulkojumzinātne”. Trīs apakšprogrammas darbosies, gan orientējoties uz kopīgo nozares specifiku un strapdisciplināritāti, gan attīstīs specializētas zinātniskās kompetences, gan dos iespēju studējošajiem iepazīties ar citas specializācijas pamatelementiem. Visās apakšprogrammās paredzēts kopīgs 16 KP obligātais studiju kursu apguves apjoms, iespēja izvēlēties citas apakšprogrammas/specializācijas kursus (5 KP), un pētniecības daļa, kam ir kopīga struktūra visai programmai, bet kas saturiski ir saskaņota ar katra doktoranta pētniecisko tēmu.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” struktūra pakļauta MK rīkojumam Nr.345 *Par konceptuālo ziņojumu „Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā”*¹², kas nosaka KP sadalījumu pētnieciskajam darbam (~ 70 % laika no pilna laika studijām) un studiju kursu apguvei (~ 30 % laika no pilna laika studijām), atbilstoši pētniecība – 84 KP, studiju kursi – 36 KP.

Pētniecībā iekļauta **Promocijas darba izstrāde** – 60 KP un **Internacionalizācija un pētījuma aprobācija** – 24 KP. **Promocijas darba izstrāde** ir galvenais doktoranta uzdevums, kam ir pakļauts viss pētnieciskais un studiju process. Promocijas darbs tiek izstrādāts vienlaikus ar teorētiskajiem pētījumiem. Doktora pētījuma procesa sākums ir promocijas darba tēmas, doktoranta un darba vadītāja kopīgā darba plāna apstiprināšana, kas notiek Promocijas padomes sēdē pirmajā studiju nedēļā. Pēdējais studiju gads pamatā ir atvēlēts promocijas pētījuma noslēgšanai un aizstāvēšanai (vai iesniegšanai un aizstāvēšanai). Programmas sadaļa **Pētniecība** orientēta uz darba izstrādi un aprobāciju.

Internacionalizācija un pētījuma aprobācija balstīta uz aktivitātēm, kas sekmēs studējošo iekļaušanos starptautiskajā zinātniskajā procesā, kā arī veicinās programmas atpazīstamību ārvalstīs, ar mērķi padarīt programmu pievilcīgu un pieejamu potenciālajiem studējošajiem ārpus Latvijas. Internacionalizācija un pētījuma aprobācija iekļauj dažāda veida aktivitātes (skat. 2. tabulu), kas orientētas uz starptautiskas doktora studiju programmu pieredzes un zinātnes inovāciju apzināšanu, analīzi un kompetenču attīstību, kā arī sniedz iespēju īstenot gan akadēmisko karjeru, gan karjeru ārpus akadēmiskās vides. Internacionalizācijas saturs iekļauj sabalansētu akadēmisko mobilitāti, plaši izmantojamo prasmju pilnveidošanu (konferenču organizēšana, projektu izstrāde, zinātnes komunikācija), pētījuma rezultātu prezentēšanu.

2. tabula. Internacionalizācijas un pētījuma aprobācijas saturs

N.p.k.	Nosaukums	KP uz 1 vienību	Kopējais KP skaits
1.	Dalība starptautiskā zinātniskā konferencē partneraugstskolā vai ārvalstu zinātniskajā institūcijā	2+2+2	6 KP
2.	Dalība konferences organizēšanā	1+1	2 KP
3.	Publikāciju sagatavošana (3 publikācijas): - individuāla publikācija starptautiskas zinātniskas konferences materiālos / starptautiski recenzējamā izdevumā	3+3+3	9 KP
4.	Zinātniski pētnieciska projekta idejas izstrāde		1 KP
5.	Iekšējā mobilitāte (lekciju docēšana partneraugstskolās)	1+1	2 KP
6.	Ārējā mobilitāte (vieslekcija ārvalstu augstākās izglītības iestādē)		2 KP
7.	Uzņēmējdarbības praktikums		1 KP
8.	Terminoloģija svešvalodā (promocijas darbā lietoto terminu glosārija izstrāde)		1 KP

¹² Ministru kabineta rīkojums Nr. 345 (25.06. 2020., prot. Nr. 41 54. §). <https://likumi.lv/ta/id/315685-par-konceptuvalo-zinojumu-par-jauna-doktoranturas-modeļa-ieviesanu-latvija>

Lai sasniegtu atpazīstamību, programmas struktūrā ir paredzēts:

- piedāvāt plašu pētāmo tēmu loku humanitārajā jomā;
- atbalstīt starpdisciplināritāti;
- piedāvāt iespēju veikt pētniecību angļu valodā;
- piedāvāt latviešu valodas apguves programmu ārvalstniekiem¹³.

Studiju kursu apguve iekļauj trīs daļas: *Kopējie starpdisciplinārie kursi* (10 KP), *Doktorantūras kolokvijs* (6 KP) un *Apakšprogrammas specializētie kursi* (20 KP).

Kopējie starpdisciplinārie kursi orientēti uz teorētisko zināšanu apguvi humanitārajā jomā citu jomu (sociālās zinātnes, IT u. c.) kontekstā. Kursu saturs nodrošina mūsdienīgu teorētisko zināšanu un izmantojamo prasmju apguvi, kā arī akadēmiskās/ zinātniskās ētikas studijas.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” organizācija paredz programmas mērķiem atbilstošu rezultātu sasniegšanu.

Doktorantūras kolokvija mērķis ir veicināt doktorantu un zinātnisko vadītāju, doktorantu savstarpējo un akadēmiskā personāla sadarbību. Kolokvijs ir paredzēts kā trīsdaļīgs pasākums, kam pamatā ir zinātniskā diskusija par doktorantu pētāmajām tēmām. Kolokvijs tiek organizēts kā minikonference: tēmas dažādu aspektu prezentācija, aizstāvēšana un izvērstā akadēmiskā diskusija ar visu doktorantu, vadītāju un citu mācībspēku dalību.

Apakšprogrammas specializētie kursi iekļauj trīs moduļus, kuri paralēli tiks realizēti katrā apakšprogrammā: *Obligātās specializācijas kurss* (10 KP), *Obligātās izvēles kurss* (5 KP), *Brīvās izvēles kurss* (5 KP). Obligātās izvēles kurss nodrošina specializācijai nepieciešamo metodoloģisko bāzi. Obligātās izvēles kurss ir veltīts tieši KDSP „Valodu un literatūras studijas” metodoloģiskajai specifikai. Savukārt kā brīvās izvēles kursu doktoranti varēs izvēlēties vai nu savas specializācijas piedāvāto kursu, vai kursu no citas specializācijas.

Studiju process KDSP „Valodu un literatūras studijas” notiks saskaņā ar apstiprināto studiju plānu (skat. 3. tabulu un 4. pielikumu). Programmas studiju plāns veidots, ņemot vērā akadēmisko zināšanu apguves secību, studiju kursu pēctecību un savstarpējo saikni.

3.tabula. Studiju programmas plānojums

Kursa nosaukums	KP	Docētāji	Pārbaudes forma
Pētniecība - 84 KP			
Promocija darba izstrāde (60 KP)			
Internacionalizācija un pētījuma aprobācija (24 KP)			
Studiju kursu apguve			
Kopējie starpdisciplinārie kursi (10 KP)			

¹³ Augstskolu likuma 56. panta 7. punkts reglamentē valsts valodas apguvi ārvalstu studējošajiem.
<https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>

Humanitāro zinātņu starpdisciplinārie aspekti	6		eksāmens
Sociālā ontoloģija: informācija un globālie procesi	4		eksāmens
Doktorantūras kolokvijs (6 KP)			
Apakšprogrammas specializētie kursi (20 KP)			
Obligātās specializācijas kurss (10 KP)			
Literatūras teorijas un kultūras procesa paradigmas	10		eksāmens
Valodas sistēmas diahroniskās un sinhroniskās studijas	10		eksāmens
Tulkojumzinātnes teorētiskie un lietišķie aspekti, disciplīnas vēsture	10		eksāmens
Obligātās izvēles kurss (5 KP)			
Profesora F. Fjodorova metodoloģiskās skolas seminārs	5		eksāmens
Salīdzināmā un sastatāmā lingvistika	5		eksāmens
Tulkošanas teorijas un prakses starpdisciplinārie aspekti	5		eksāmens
Brīvās izvēles kurss (5 KP)			
Literatūras un kultūras starpdisciplinārie aspekti	5		ieskaite ar atzīmi
Lietišķā valodniecība	5		ieskaite ar atzīmi
Tulkojumzinātnes kulturoloģiskie un receptīvie aspekti	5		ieskaite ar atzīmi

Studiju saturs ir veidots atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1001 (27. 12. 2005.) *Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji*¹⁴, kā arī, ņemot vērā 2020. gada jūnijā pieņemto Izglītības un zinātnes ministrijas konceptuālo ziņojumu *Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā*.

¹⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr.1001 (27.12.2005., prot. Nr.77 2.§). Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji. <https://likumi.lv/ta/id/124787-zinatniska-doktora-grada-pieskirsanas-promocijas-kartiba-un-kriteriji>

Imatrikulācija notiek katrā partneraugstskolā, atbilstoši katras augstskolas kārtībai: DU *Uzņemšanas noteikumi*,¹⁵ kurus ik gadu apstiprina DU Senāts; LiepU darbojas KVS, ir izstrādātas procedūras, kas reglamentē uzņemšanas tehnisko procesu, uzņemšanas noteikumos ir aprakstītas studiju programmās noteiktās obligātās un papildu prasības reflektanta iepriekš iegūtajai izglītībai, kā arī iestājpārbaudījumi. LiepU *Uzņemšanas noteikumus doktorantūras studijās* katram akadēmiskajam gadam apstiprina Senāts. Ventspils Augstskolā uzņemšanas kārtību reglamentē VeA uzņemšanas noteikumi. Studiju process tiek organizēts atbilstoši VeA nolikumam par studiju organizēšanas kārtību *Nolikums par studiju kārtību Ventspils Augstskolā* un citiem reglamentējošiem noteikumiem. Uzņemšanas prasības un kārtību reglamentē VeA noteikumi *Uzņemšanas noteikumi un imatrikulācijas kārtība Ventspils Augstskolā*. Visus uzņemšanas rezultātus apstiprina VeA Uzņemšanas komisija.

Pamatnosacījums imatrikulācijai doktora studiju programmā „Valodu un literatūras studijas” – humanitāro (valodniecība un literatūrzinātne, tulkojumzinātne, vēsture, filozofija) vai sociālo (starpkultūru attiecības, sociālā antropoloģija, sociālā psiholoģija u. c.) zinātņu maģistra grāds vai tam pielīdzināma 2. līmeņa augstākā profesionālā izglītība attiecīgajā nozarē.

Jākārto šādi iestājpārbaudījumi:

- pārbaudījums valodniecībā/ literatūrzinātnē/ tulkojumzinātnē (atkarībā no izvēlētas apakšprogrammas; pārrunas par iesniegto pētījuma pieteikumu (referātu);
- eksāmens svešvalodā (angļu, vācu vai franču valodā).

Imatrikulācijas process:

Iestājpārbaudījumu komisija, kas tiek izveidota pēc programmas direktoru ieteikuma, saskaņota fakultātes domē un ko apstiprina ar rektora rīkojumu, izskata pretendenta iesniegto zinātniskā pētījuma pieteikumu (referātu). Iestājpārrunās tiek fiksēts pretendenta zināšanu līmenis valodniecībā/ literatūrzinātnē/ tulkojumzinātnē, attiecīgajā apakšnozarē un svešvalodā, kā arī izvērtēta iesniegtā zinātniskā pētījuma pieteikuma (referāta) kvalitāte. Iestājpārbaudījumu komisija novērtē iestājpārrunas un iesniegto zinātniskā pētījuma pieteikumu (referātu) ar atzīmēm. Lēmumu par imatrikulāciju pieņem Uzņemšanas komisija.

Programmas padomes sēdē tiek apstiprinātas promocijas darbu tēmas un zinātniskie vadītāji, ņemot vērā doktoranta pētniecisko ievirzi, doktorantūras docētāju specializāciju un zinātniskās kompetences rādītājus. Promocijas darbam var būt apstiprināts vadītājs un konsultants, kas ir speciālisti attiecīgajās zinātnes jomās. Atsevišķos gadījumos par promocijas darba vadītāju var būt uzaicināts atbilstošas kvalifikācijas speciālists no citas universitātes.

Atbilstoši Augstskolu likuma 55.¹ pantam studiju programmas realizācijā iesaistītas trīs augstskolas, kur katra augstskola neatkarīgi īsteno apmēram 90 % no programmas satura. Kopīgo daļu veido *Doktorantūras kolokvijs* (6 KP, pa 2 KP katrs partneris) un 6 KP no *Kopīgajiem starpdisciplinārajiem kursiem*. Kopīgo studiju kursu realizēšanai (10%) tiek izmantotas attālināto studiju iespējas (atkarībā no situācijas un finansējuma iespējām mobilitātei).

Visiem KDSP studējošajiem tiek nodrošināta piekļuve partneraugstskolu bibliotēku fondiem un datubāzēm.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma novērtējums

Studiju programmas īstenošana notiek, izmantojot dažādas studiju formas, formālās un neformālās izglītības metodes un metodiskos paņēmienus, kā arī e-studijas studējošo patstāvīgā darba organizēšanai. Studiju programmā tiek lietoti dažādi nodarbību veidi – lekcijas (tostarp pieredzējušu profesionāļu vadītas interaktīvas lekcijas, ārvalstu profesoru vieslekcijas), semināri,

¹⁵ Daugavpils Universitātes uzņemšanas noteikumi pilna un nepilna laika studijām doktorantūrā 2022. gadam. https://du.lv/wp-content/uploads/2021/12/uznem_not_pilna_nepilna_laika_doktorantura_2022.pdf

praktiskās nodarbības, un darba formas – konsultācijas, individuālais un grupu darbs, diskusijas; līdztekus tradicionālajām tiek praktizētas arī interaktīvas darba formas: izbraukuma nodarbības, audiovizuālo materiālu analīze, praktiskās darbnīcas u. tml. Uzskatāmību teorētisko un praktisko zināšanu apguvē nodrošina modernu tehnisko līdzekļu un digitālo risinājumu izmantošana. Studiju metodes tiek izvēlētas atbilstoši studiju kursu saturam un specifikai, sasniedzamajiem studiju rezultātiem, kā arī studiju procesa organizācijai.

Liela uzmanība tiek veltīta doktorantu patstāvīgajam darbam, kas vērsts uz promocijas darba izstrādi.

Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaikus doktorantiem nodrošinot docētāju vadību un atbalstu – katra studiju kursa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. Doktorantu patstāvīgais darbs ietver daudzveidīgas aktivitātes:

- avotu studijas un sagatavošanos seminārnodarbībām;
- dalību starptautiskās zinātniskās konferencēs;
- projektu, ziņojumu izstrādāšanu un prezentāciju;
- informācijas vākšanu, datubāzu izpēti;
- izstāžu, semināru un meistarklašu apmeklēšanu.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” kvalitātes nodrošinājuma pamatā ir:

- studiju programmas satura analīze un izvērtējums, sagatavojot pašnovērtējuma ziņojumus par aizvadīto akadēmisko gadu; iegūtie dati un secinājumi tiek izskatīti studiju virziena padomes sēdē;
- studiju programmas satura, akadēmiskā un zinātniskā darba salīdzināšana ar citās Latvijas augstskolās realizētajām līdzīgām studiju programmām;
- studiju procesa analīze un kontrole, kas tiek īstenota, regulāri sekojot un analizējot studiju programmas saturu virziena padomes sēdēs un atbildīgo struktūrvienību sēdēs, veicot doktorantu aptaujas pēc katra studiju kursa noklausīšanās un noskaidrojot doktorantu viedokļus par docēšanas kvalitāti, aptaujās iegūstot informāciju par doktorantu un absolventu attieksmi, analizējot formālos un cita veida programmas apguves rādītājus;
- studiju procesa un pētnieciskā darba integrācijas pastiprināšana, uzskatot to par būtisku kvalitātes nodrošināšanas sistēmas sastāvdaļu;
- studiju procesa stratēģiskā plānošana, analizējot studiju programmas vājās puses, riskus, attīstības iespējas un pārējos ar to saistītos aspektus.

Lai regulētu kopīgās programmas darbību, tiks izveidota kopīgās programmas padome. Kopīgo programmu katrā no pusēm vadīs programmas direktori un Programmas padome. Padomes sastāvā tiks iekļauti deviņi pārstāvji – pa trim pārstāvjiem no katras augstskolas, tajā skaitā katras puses ieceltais programmas direktors. Padomes locekļus katra puse ieceļ tās noteiktajā kārtībā. Lēmumus padome pieņems koleģiāli. Kopīgās programmas padome noteiks vienotas programmas īstenošanas prasības.

Vadoties pēc iegūtās pieredzes programmas realizācijā un ņemot vērā iepriekš minētos studiju kvalitātes nodrošināšanas aspektus, Programmas padome izvērtē studiju procesa norisi un rezultātus un iesaka pasākumus programmas pilnveidošanai un jaunāko atziņu integrēšanai studiju saturā un procesā. Atbilstošajās struktūrvienībās apspriež iesniegtos priekšlikumus un nepieciešamības gadījumā ierosina izmaiņas studiju kursu apjomā, to saturā un kalendārajā izkārtojumā pa semestriem. Vienlaikus, katru semestri ņemot vērā studējošo aptauju rezultātus, formālos studentu sekmības rādītājus, kā arī docētāju profesionālās darbības rādītājus atbilstošajās jomās (dalība zinātniskajās konferencēs, pētījumu un citos projektos, dalība lietišķajos pētījumos, publikācijas u. c.), detalizēti tiek analizēti katra studiju kursa saturs un tā docēšanas kvalitāte. Pēc tam priekšlikumi par izmaiņām studijuursos vai studiju programmā tiek apspriesti fakultāšu

domēs. Pēc to akcepta tie tiek virzīti uz augstskolu Studiju padomi, kas izvērtē izmaiņu atbilstību un pozitīva lēmuma pieņemšanas gadījumā, izmaiņas tiek apstiprinātas.

3.3. Studentcentrētas izglītības principi

Saskaņā ar 2015. gadā pieņemtajiem *Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā 1.3 standartu augstskolām / koledžām*¹⁶ jānodrošina, ka studiju programmas tiek īstenotas tā, lai motivētu studentus aktīvi iesaistīties studiju procesa veidošanā, un ka studentu sekmju vērtēšana atbilst šai pieejai. Minētā standarta vadlīnijās teikts, ka „studentcentrēta mācīšanās un mācīšana ir nozīmīga stimulējoša loma doktoranta motivācijā, pašrefleksijā un iesaistīšanās mācīšanās procesā. Tas nozīmē rūpīgu un pārdomātu studiju programmu izveidi un īstenošanu, un rezultātu izvērtēšanu”.¹⁷

KDSP „Valodu un literatūras studijas” veidota un tiks realizēta, respektējot doktorantus un viņu vajadzību daudzveidību, piedāvājot piemērotākos studiju veidus. Programmas realizācijas gaitā doktorantiem tiks piedāvātas dažādas studiju metodes, t.sk. iespēja apgūt studiju saturu attālināti, ar videomateriālu palīdzību, iespēja saņemt konsultācijas u. tml., tādējādi pielāgojot programmas īstenošanu studējošo prasībām. Līdz ar to tiks nodrošināta iespēja apgūt studiju programmu arī tiem, kas dažādu apsvērumu dēļ nevar apmeklēt nodarbības katru dienu, piemēram, strādājošiem studējošajiem, jaunajām māmiņām u. c. Tajā pašā laikā tiek attīstītas doktorantu prasmes strādāt patstāvīgi, piedāvājot mācībspēka vadību un atbalstu un veicinot abpusēju cieņu doktorantu un mācībspēku attiecībās. DU, LiepU, VeA pastāv atbilstošas procedūras studējošo sūdzību izskatīšanai un risināšanai.

Programmas realizācijas gaitā tiks ievēroti studentcentrētas izglītības pamatprincipi:

- pastāvīga refleksija;
- individuāla pieeja doktorantiem: nav viena risinājuma, kas derētu visiem;
- tiks ņemts vērā, ka doktorantiem ir dažādi mācīšanās stili, atšķirīgas prasības, intereses, pieredze un iepriekšējās zināšanas;
- doktorantu zināšanas, prasmes un iemaņas vērtē ne tikai akadēmiskais personāls, jābūt arī paškontrolei pār savām studijām;
- doktorantiem tiks piedāvāta iespēja mācīties pašiem;
- nepārtraukta sadarbība starp studējošajiem un akadēmisko personālu.

3.4. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

Kvalitātes nodrošināšanas politika ir daļa no augstskolu stratēģijas. Studiju kvalitāte ir studiju sistēmas stāvoklis, kas atspoguļo studējošo mācību darbības norises atbilstību izglītības mērķiem.

Augstskolās studiju kvalitāte tiek nodrošināta, ņemot vērā Erevānas komunikē (2015) rekomendācijas, Lisabonas konvencijas (1997), Boloņas deklarācijas (1999) atziņas. Svarīgi atbalstīt kvalitatīvu docēšanu un nodrošināt iespējas uzlabot akadēmiskās vides pārstāvju profesionālās kompetences. Studiju programmas izstrādē piedalās DU, LiepU un VeA studiju

¹⁶ *Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas Augstākās izglītības telpā (ESG). (2015). Brisele, Beļģija.* http://www.aic.lv/portal/content/files/AIC%20ESG2015%20int-1_2.pdf

¹⁷ Ibid., 14. lpp.

programmu direktori, mācībspēki, doktoranti, darba devēji, sociālie partneri, citas ieinteresētās puses¹⁸.

Augstākās izglītības iekšējās un ārējās kvalitātes nodrošināšanā DU, LiepU un VeA sadarbojas ar LR Izglītības un zinātnes ministriju, Augstākās izglītības kvalitātes aģentūru, Augstākās izglītības padomi un Akadēmiskās informācijas centru.

Konkrētās programmas kvalitātes nodrošināšanas politika ir vērsta uz KDSP „Valodu un literatūras studijas” izvirzītā mērķa sasniegšanu.

DU sistemātiski darbojas iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma: studiju darba kvalitātes iekšējo kontroli pastāvīgi īsteno studiju virziena „Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” padome, profilējošās katedras un struktūrvienības; šo darbu koordinēs un vadīs DU SKNC un DU Studiju daļa.

Kvalitātes kontrole ir organizēta DU mērogā, un tā tiek veikta visos posmos, sākot no doktorantu uzņemšanas. Studiju līgumu slēgšanas posmā doktoranti tiek iepazīstināti ar DU iekšējās kārtības noteikumiem, tiesībām un pienākumiem, kas apliecina DU studiju kvalitātes un caurspīdīguma principu jau studiju uzsākšanas posmā.

Studiju programmas vadīšanā, doktorantu un akadēmiskā personāla savstarpējās attiecībās tiek ievēroti vispārējie demokrātijas un studentcentrēta studiju procesa principi.

Studiju procesa kvalitātes nodrošināšanai tiek veikti šādi pasākumi.

Daugavpils Universitātē regulāri tiek organizētas studējošo, darba devēju un absolventu aptaujas¹⁹; to rezultāti tiek izmantoti operatīvu lēmumu pieņemšanai, studiju kursu kvalitātes uzlabošanai, programmu kvalitātes uzlabošanai, mācībspēku darba uzlabošanai. Programmu darbība tiek vērtēta studiju virziena padomes sēdēs. Priekšlikumi par izmaiņām studiju programmās tiek izskatīti fakultātes domes sēdēs.

Docētāji regulāri pārskata studiju kursu aprakstus un papildina tos ar aktuālām tēmām un jaunāko literatūru. Studiju gada beigās docētāji papildina datus par savu zinātnisko darbību (publikācijas, dalība projektos) iekšējā informatīvajā sistēmā (DUIS) un pārrunās ar studiju programmas direktoru apspriež gada rezultātus un darbības pilnveides virzienus. Pastāvīgi tiek veikta studiju procesa stratēģiskā plānošana, analizējot studiju programmas stiprās un vājās puses, riskus, attīstības iespējas un citus aspektus. DU e-studiju vidē *Moodle* ir ievietota informācija par semestrī apgūstamajiem kursiem – katrā kursā doktorantam ir pieejama šāda informācija: studiju kursa apraksts, patstāvīgā darba veikšanai noteiktie uzdevumi, papildu materiāli. Informācijas apmaiņas nodrošināšanai un lēmumu pieņemšanai par studiju procesu tiek organizētas vadības un personāla sapulces, kurās piedalās programmas nodrošināšanā iesaistītais personāls.

Studiju virziena „Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” padome sistemātiski veic visu ar studiju programmu īstenošanu saistīto aspektu izskatīšanu. Šāda regulāra studiju procesa izvērtēšana veicina nepārtrauktu studiju programmu pilnveidi, nodrošinot un uzturot sabiedrības vajadzībām atbilstošu studiju programmu piedāvājumu un radot atbalstošu studiju vidi. Tādējādi DU tiek apkopota, analizēta un vēlāk izmantota informācija, kas nepieciešama efektīvai studiju programmu vadīšanai. Studiju programmas īstenošanas un attīstības procesā regulāri tiek pilnveidota resursu kvalitāte un paplašināts pieejamo resursu apjoms atkarībā no attīstības prioritātēm, ko savukārt nosaka izglītības un darba tirgus prasības (skat. 1. attēlu).

¹⁸ Skat. *DU Studiju virzienu un studiju programmu atvēršanas un pārvaldības nolikumu*. https://du.lv/wp-content/uploads/2021/12/3_DU_Studiju-virzienu-un-studiju-programmu-atversanas-un-parv-nolikums.pdf LiepU KVS procedūra S-6-I *Studiju programmu izstrāde un licencēšana* (10.versija_31.01.2020.)

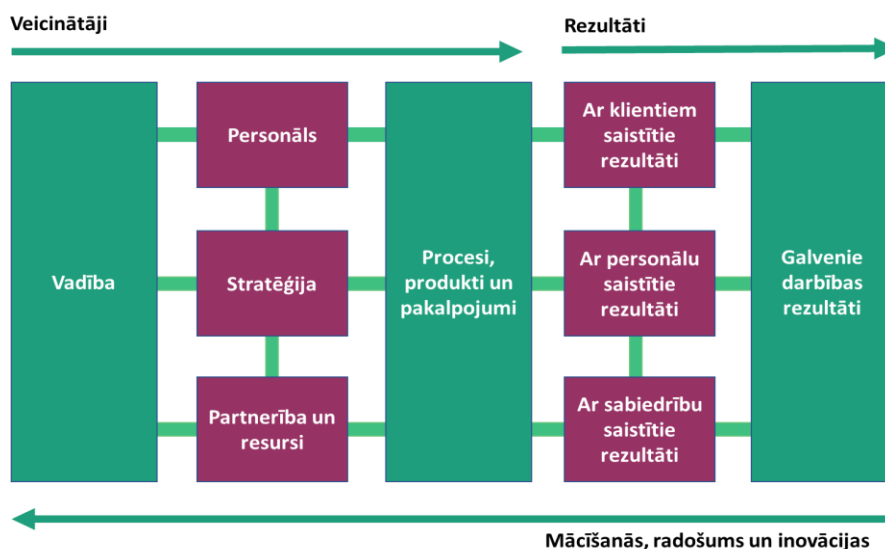
¹⁹ Skat., piemēram, *Aptauju organizēšanas kārtība Daugavpils universitātes studiju procesa novērtēšanai*. <https://veidlapas.du.lv/dazadi/>

1. attēls. Studiju programmas iekšējās kvalitātes noteicošie faktori

Lai nepārtraukti pilnveidotu kvalitatīvos rādītājus un kopējo sniegumu AII stratēģijas vadlīniju izpildē, tiek noteikti konkrēti mērķi izglītošanā, zinātniskajā darbībā un inovācijās, vadības pasākumu, infrastruktūras un darba vides pilnveidošanā, kā arī konkrēti uzdevumi šo mērķu īstenošanai, piemēram, piedalīšanās konferencēs, sadarbības partneru piesaistīšana, dalība starptautiskos universitāšu sadarbības un mobilitātes tīklos u. c.

DU ir izstrādājusi strukturētu kvalitātes pārvaldības sistēmas modeli, kas nosaka vadlīnijas izcilības sasniegšanai. Šis izcilības modelis ir saistošs ikvienam DU darbiniekam. Tajā iekļauti deviņi kritēriji (skat. 2. attēlu). Pieci no tiem aptver veicinātājfaktorus, pārējie četri – rezultātus. Veicinātāju kritēriji atspoguļo to, ko DU dara un kā to dara, savukārt rezultātu kritēriji – sasniegumus. Rezultātus sasniedz, pateicoties veicinātājiem, savukārt veicinātājus pilnveido, atgriezeniski pamatojoties uz sasniegtajiem rezultātiem. Efektīvi rezultāti sasniedzami ar vadības izpratni un atbalstu, mērķtiecīgi virzītu DU stratēģiju un politiku, kas īstenota ar personāla sekmīgu līdzdalību, kā arī ar pilnvērtīgas partnerības, resursus saudzējošas pieejas un procesu efektīvas pārvaldības palīdzību. Bultas parāda izcilības modeļa dinamisko pilnveides raksturu – jaunrades, inovāciju un izglītošanās nozīmību veicinātāju pilnveidē, kas savukārt nodrošina labāku rezultātu sasniegšanu. Izcilības modelis ļauj saprast cēloņu un seku sakarības starp darbībām, kuras DU īsteno, un rezultātiem, ko tā sasniedz (DU attīstības stratēģija).

2.attēls. Kvalitātes pārvaldības sistēmas modelis, kas nosaka vadlīnijas izcilības sasniegšanai DU

Lai sasniegtu izcilības modeli noteiktos rādītājus, DU studiju procesa mērķa īstenošanā ir jārada plaša zināšanu bāze, atbalsts pētniecībai un inovācijām, atbalsts studējošo personību attīstībai, kā arī jāsekmē studējošo turpmākās karjeras nodrošināšana, palielinot viņu nodarbinātību. Kvalitāte galvenokārt ir rezultāts sadarbībai starp docētājiem, studējošajiem un augstskolas studiju vidi. DU studiju kvalitātes nodrošināšanai garantē studiju vidi, kurā studiju programmu saturs, studiju iespējas, materiāltehniskā bāze un infrastruktūra atbilst mērķim. SKNC notiek savstarpēji saistīti kontroles un pilnveides pasākumi, tādējādi radot uzticību DU darbībai un augstākajai izglītībai kopumā.

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma DU atbilst prasībām, kas ir noteiktas standartos un vadlīnijās Eiropas augstākās izglītības telpā, ko izstrādājusi Eiropas asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā (skat. 8. pielikumu).

Liepājas Universitātes kvalitātes nodrošināšanas sistēma.

Kvalitātes politika balstās uz LiepU stratēģiju un tajā noteiktajām vērtībām: cilvēks, sabiedrība, izaugsme, Latvija. Kvalitātes politiku īsteno visas LiepU struktūrvienības un darbinieki, atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem.

Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļa	Kā studiju programmas ietvaros tiks nodrošināta ESG ievērošana	
	LiepU Senāta apstiprinātais dokuments / rektora rīkojums	KVS procedūra
1.1. Kvalitātes nodrošināšanas politika	<p>Nodrošināt pētniecībā balstītas, reģionam nepieciešamas, Latvijas un starptautiskā mērogā konkurētspējīgas un kvalitatīvas augstākās profesionālās, akadēmiskās izglītības un mūžizglītības ieguves iespējas, veicinot zināšanās un profesionālajās kompetencēs balstītu Latvijas tautsaimniecības attīstību un radošas, kultūrorientētas sabiedrības nostiprināšanos, ņemot vērā Eiropas Standartus un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG-2015).</p> <p>Kvalitātes politika balstās uz LiepU stratēģiju un tajā noteiktajām vērtībām: cilvēks, sabiedrība, izaugsme, Latvija.</p> <p>Kvalitātes politiku īsteno visas LiepU struktūrvienības un darbinieki, atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem.</p>	
1.2. Programmu izstrāde un apstiprināšana	<p>Atbilstoši MK 11.12.2018. noteikumiem Nr. 795 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi"</p> <p>Atbilstoši "LiepU studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānam 2018–2023"</p> <p>Atbilstoši "LiepU pedagogu izglītības attīstības plānam 2018–2023"</p> <p>Atbilstoši "LiepU studiju programmu licencēšanas un studiju virzienu akreditācijas grafikam 2019.–2023. gadam"</p>	

S-6-I Studiju programmu izstrāde un licencēšana (jaunu studiju programmu licencēšana notiek tikai saskaņā ar IZM un LiepU apstiprinātajiem dokumentiem)
Par studiju programmas izstrādes un licencēšanas procesu, par atbildīgajiem.

S-7 Studiju kursu izstrādāšana, apstiprināšana un izmaiņu vadība
Par studiju kursu aprakstu izstrādāšanu, aktualizēšanu un izmantošanu. Procedūrā skaidri definēti kursa autora, studiju programmas direktora un fakultātes dekāna pienākumi studiju kursa izstrādei un aktualizēšanai, kā arī noteikta kārtība kursa publicēšanai sistēmā LAIS. Procedūrā noteikta arī kārtība studiju kursa un mācībspēka darba novērtēšanai.

<p>1.3. Studentcentrēta mācīšanās, pasniegšana un novērtēšana</p>	<p>Noteikumi par studiju kursa pārbaudījumiem (https://www.liepu.lv/lv/673/noteikumi)</p> <p>Nolikums par gala pārbaudījumiem, valsts pārbaudījumiem un valsts noslēguma pārbaudījumiem (https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi)</p> <p>Noteikumi par mācībspēku un studējošo savstarpējiem pienākumiem un tiesībām https://www.liepu.lv/lv/673/noteikumi</p>	<p><u>S-2-I Studiju rezultātu atspoguļošana studējošā studiju kartē</u> Procedūrā aprakstīti mācībspēku pienākumi un termiņi studiju kursu pārbaudījumu vērtējumu ierakstīšanai LAIS, fakultāšu atbildīgo darbinieku pienākumi, kontroles mehānisms.</p> <p><u>S-3-III Studējošā izslēgšana no studējošo saraksta, izsniedzot diplomu</u> Procedūrā aprakstīta kārtība, valsts/gala pārbaudījumu organizēšanai – studentu un darbinieku pienākumi, darbības un termiņi.</p>
<p>1.4. Studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija</p>	<p>Uzņemšanas noteikumi doktorantūras studijās Kārtība ārzemnieku uzņemšanai Liepājas Universitātē https://www.liepu.lv/lv/37/uznemsanas-noteikumi</p>	<p><u>S-1-I Personas ierakstīšana studējošo sarakstā 1.kursā.</u> Procedūrā aprakstīta kārtība un darbības uzņemšanas maģistrantūrā un doktorantūrā (arī papilduzņemšanai) procesa organizācijai – atbildības un pienākumi gan studentiem, gan LiepU uzņemšanas darbiniekiem</p>
	<p>Doktora studiju nolikums (https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi)</p>	<p><u>S-1-II Personas ierakstīšana studējošo sarakstā vēlākos studiju posmos, pārnākot no citas augstskolas vai atjaunošanās kārtībā</u> Procedūrā aprakstīta kārtība, kādā notiek studentu uzņemšana vēlākajos posmos – studentu un darbinieku pienākumi, darbības un termiņi.</p> <p><u>S-1-III Personas ierakstīšana studējošo sarakstā, ja studējošais maina studiju programmu vai studiju formu</u> Procedūrā aprakstīta kārtība, kādā notiek studiju formas vai studiju programmas maiņa – studentu un darbinieku pienākumi, darbības un termiņi.</p> <p><u>S-2-II Akadēmiskā atvaļinājuma piešķiršana</u> Procedūrā aprakstīta kārtība, kādā tiek piešķirts akadēmiskais atvaļinājums – studentu un darbinieku pienākumi, darbības un termiņi.</p> <p><u>S-2-III Atgriešanās no akadēmiskā atvaļinājuma</u> Procedūrā aprakstīta kārtība, kādā notiek studentu atgriešanās no akadēmiskā atvaļinājuma – studentu un darbinieku pienākumi, darbības un termiņi.</p> <p><u>S-3-II Studējošā izslēgšana no studējošo saraksta nenokārtotu akadēmisko vai finansiālo saistību dēļ</u> Procedūrā aprakstīta kārtība, kādā students tiek eksmatrikulēts finansiālo vai</p>

		akadēmisko parādu dēļ – studentu un darbinieku pienākumi, darbības un termiņi.
	Klausītāju reģistrācijas un uzskaites kārtība Liepājas Universitātē (https://www.liepu.lv/lv/837/kartibas)	
	LiepU iekšējās kārtības noteikumi studējošajiem (https://www.liepu.lv/lv/673/noteikumi)	
	Pieteikšanās un atlases kārtība LiepU studentiem studiju mobilitātei Erasmus+ apmaiņas programmā (https://www.liepu.lv/lv/49/studentu-studiju-mobilitate)	S-5-I LiepU studentu ERASMUS+ apmaiņas studiju organizēšana ārvalstīs Procedūrā aprakstīta kārtība LiepU studentu studiju organizēšanai ārvalstīs – studentu un darbinieku pienākumi, pieteikumi, reģistrācija, līgumi, salīdzinājuma protokoli un studiju kursu atzīšana.
	Exchange Programme for Outgoing Students https://www.liepu.lv/en/66/exchange-programme-for-outgoing-students	S-5-II Apmācības studentu (t.sk. ERASMUS+) uzņemšana LiepU Procedūrā aprakstīta kārtība ERASMUS+ studentu studiju organizēšanai LiepU – studentu un darbinieku pienākumi pieteikumi, līgumi, lekciju saraksti.
	Stipendiju piešķiršanas nolikums (https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi)	
	Noteikumi par konkursu uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām (https://www.liepu.lv/lv/673/noteikumi)	
	Liepājas Universitātes ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātu atzīšanas komisijas nolikums (https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi)	
	Noteikumi par studiju kursa pārbaudījumiem (https://www.liepu.lv/lv/673/noteikumi)	S-2-I Studiju rezultātu atspoguļošana studējošā studiju kartē Procedūrā aprakstīti mācībspēku pienākumi un termiņi studiju kursu pārbaudījumu vērtējumu ierakstīšanai LAIS, fakultāšu atbildīgo darbinieku pienākumi, kontroles mehānisms.
1.5. Mācībspēki	Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos (https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi)	A-5-I Akadēmiskā personāla atlase un novērtēšana. Procedūrā aprakstīta mācībspēku darba kvalitātes novērtēšana un iespējamās rīcības nepilnību novēršanai.
1.6. Mācību resursi un atbalsts studentiem	Visa informācija par Bibliotēkas piedāvājumu pieejama LiepU mājas lapas sadaļā Bibliotēka: Aktuālā informācija par jaunumiem (https://www.liepu.lv/lv/137/aktualitates#) Lasītava (elektroniskie katalogi, uzzīņas, grāmatas, periodika, kopēšana) (https://www.liepu.lv/lv#) Elektroniskie resursi (abonētās datubāzes, LiepU E-bibliotēka (datu bāzes, elektroniskās grāmatas un periodika,) Digitālā pūra lāde (Liepājas kultūra),	A-10-II Bibliotēkas fonda komplektēšana Procedūrā aprakstīta kārtība LiepU bibliotēkas fondu papildināšanai, pamatojoties uz mācībspēku pieprasījumiem par nepieciešamo literatūru

	<p>Brīvpieejas e-resursi (Open Access)) (https://www.liepu.lv/lv#)</p> <p>Brīvpieejas mācību materiāli https://www.liepu.lv/lv/975/brivpieejas-macibu-materiali un https://moodle.liepu.lv/</p> <p>Brīvpieejas datorklase</p>	
1.7. Informācijas vadība	<p><u>Studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumi</u> https://www.liepu.lv/lv/1126/studiju-virzienu-20162017</p> <p>Tiek aprakstīta informācija par studiju programmu atbilstību darba tirgum; analizēti iepriekšējo periodu studiju virzienu attīstības plāni un veidoti jaunie nākamajam periodam paredzētie studiju virzienu attīstības plāni; aprakstīti studiju virzienam pieejamie resursi (tai skaitā finanšu resursi) un materiāltehniskais nodrošinājums; fiksēts studējošo un absolventu skaits; izvērtēti studentu un absolventu aptaujas rezultāti; analizēta programmas attīstības plāna izpilde iepriekšējā periodā un veidots programmas attīstības plāns nākamajam periodam.</p> <p>Ziņojuma izstrādē piedalās fakultātes administrācija (dekāns, studiju virziena vadītājs, programmas direktors), darbinieki un studējošo pārstāvji, tiek apstiprināts fakultātes domē.</p>	
1.8. Sabiedrības informēšana	<p><u>Par studiju programmām un kritērijiem uzņemšanai tajās:</u></p> <p>Uzņemšanas noteikumi doktorantūras studijās Kārtība ārzemnieku uzņemšanai Liepājas Universitātē https://www.liepu.lv/lv/37/uznemsanas-noteikumi</p> <p><u>programmu sagaidāmajiem rezultātiem un piešķiramo kvalifikāciju:</u> https://www.liepu.lv/lv/1133/studiju-programmas</p> <p><u>par izmantotajām pasniegšanas, mācīšanās un pasniegšanas un vērtēšanas procedūrām, minimālās sekmīgās atzīmes</u></p> <p>Liepājas Universitātes ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegto studiju rezultātu atzīšanas komisijas nolikums (https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi)</p> <p>Noteikumi par studiju kursa pārbaudījumiem (https://www.liepu.lv/lv/673/noteikumi)</p>	

	<p>par absolventu nodarbinātību: Studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumi https://www.liepu.lv/lv/1126/studiju-virzienu-20162017</p>	
1.9. Programmu apsekošana un regulāra pārbaude	<p>Studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumi https://www.liepu.lv/lv/1126/studiju-virzienu-20162017</p>	<p><u>VS-1-I Studentu vispārējās apmierinātības mērīšana</u> Katru studiju gadu 2. semestra sākumā tiek veikta studējošo vispārējās apmierinātības aptauja. Aptaujā tiek aptaujāti visi LiePU studenti, izmantojot LAIS. Aptaujas rezultāti pieejami LiePU KVS, rezultāti tiek sagatavoti gan fakultāšu griezumā, gan katrai studiju programmai atsevišķi, ko attiecīgi tad studiju virziena vadītājs iekļauj studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumā un studiju programmas raksturojumā. Kopējais studentu viedoklis un komentāri pieejami LiePU KVS sistēmā.</p> <p><u>VS-1-II Darba devēju apmierinātības mērīšana</u> Darba devēju apmierinātību LiePU tiek analizēta, veicot gala/valsts pārbaudījumu komisiju priekšsēdētāju anketēšanu, kā arī prakses izvērtējuma veidlapā tiek iekļauti jautājumi par studentu teorētiskajām zināšanām, praktiskajām iemaņām un ieteikumiem turpmākām studijām un darbam.</p> <p><u>VS-1-III Absolventu apmierinātības mērīšana</u> Katru studiju gadu tiek veikta arī elektroniska absolventu aptauja, pamatojoties uz savāktajiem absolventu kontaktiem. Aptaujas rezultāti pieejami LiePU KVS, rezultāti tiek sagatavoti gan fakultāšu griezumā, gan katrai studiju programmai atsevišķi, ko attiecīgi tad studiju virziena vadītājs iekļauj studiju virziena pašnovērtējuma ziņojumā un studiju programmas raksturojumā.</p>

Ventspils Augstskolā viens no svarīgākajiem studiju kvalitātes faktoriem ir studiju rezultāti, kas ir galvenie arī studiju virziena kvalitātes vērtējumā, to nosaka AII un studiju programmu akreditācijas prasības. Studiju virziena vadības sakarā tiek izvirzīta demokrātijas principu ievērošana studiju virziena un studiju programmu vadīšanā, skaidri definētas administratīvā personāla, akadēmiskā personāla un studējošo savstarpējās attiecības. Runājot par studiju saturu un organizāciju, tiek ņemti vērā šādi aspekti:

- studiju satura atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem; studiju satura atbilstība iegūstamajam grādam;
- studiju virzienam atbilstošo studiju programmu un to atsevišķo daļu saskaņotība ar Latvijas un Eiropas kopējās izglītības telpas veidošanas prasībām, tai skaitā ikvienas studiju virzienam atbilstošās studiju programmas salīdzinājums ar vienu tāda paša līmeņa un tādām pašām studiju virzienam atbilstošu Latvijas (ja līdzīga studiju programma Latvijā tiek īstenota) un vismaz divām Eiropas Savienības valsts atzītu augstskolu studiju programmām.

Studiju un zināšanu novērtēšanā tiek ievēroti šādi vērtēšanas kritēriji:

- modernas studiju programmas īstenošanas metodes, studijās sagaidāmo rezultātu skaidrs izklāsts, problēmu risināšana, datoru, multimediju un interneta izmantošana;
- palīdzība studējošajiem, akadēmiskā personāla konsultācijas, akadēmiskā vadība un studēšanas motivācijas paaugstināšana;
- zināšanu, prasmju un kompetences novērtēšanas metožu objektivitāte un izmantošana studiju procesa pilnveidošanai.

Lai nodrošinātu atbilstīgu studiju virziena kvalitāti, nepieciešams kvalitatīvs akadēmiskā personāla un studējošo zinātniskās pētniecības darbs.

Tas tiek vērtēts pēc diviem galvenajiem kritērijiem:

- akadēmiskā personāla iesaistīšanās zinātniskās pētniecības darbā, pētniecības rezultātu publicēšana starptautiski pieejamos un recenzējamajos izdevumos, to integrēšana studijuursos;
- studējošo iesaistīšanās zinātniskās pētniecības darbā, pētniecības darbu tematikas saistība ar studiju mērķiem un sagaidāmajiem studiju rezultātiem, studējošo iesaistīšanās nacionālos un starptautiskos pētnieciskos projektos.

Kvalitātes nodrošinājums un garantijas:

- 1) ikgadēja studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu pozitīvo un negatīvo iezīmju, izmaiņu, attīstības iespēju un plānu apspriešana, iekšējās pašnovērtēšanas un kvalitātes pilnveidošanas sistēmas nepārtraukta darbība;
- 2) iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas atbilstība prasībām, kas noteiktas Standartos un vadlīnijās kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā, ko izstrādājusi Eiropas asociācija kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā;
- 3) studiju turpināšanas iespējas un finansiālās garantijas gadījumā, ja likvidē vai reorganizē kādu no studiju virzienam atbilstošajām studiju programmām vai notiek citas izmaiņas;
- 4) iepriekšējā studiju virziena akreditācijā saņemto ieteikumu ieviešana;
- 5) regulāras studējošo aptaujas, to rezultātu izvērtēšana, nepieciešamo izmaiņu ieviešana.

Studiju rezultātos balstītas studiju kvalitātes sistēmas ieviešanā ir iesaistīti gan studiju programmu direktori, gan studiju kursu docētāji, doktora studiju programmā – galvenokārt doktora studiju programmas padome. Katra studiju kursa aprakstā ir norādītas konkrētās studenta zināšanu un prasmju vērtēšanas formas. Uzsākot jaunu kursu, atbildīgais pasniedzējs informē studentus par vērtēšanas prasībām un gala vērtējuma nosacījumiem.

Pirms katra eksāmena ir paredzētas konsultācijas. Eksāmenus kārtā rakstveidā vai mutvārdos. Rakstveida eksāmena formu nosaka attiecīgā kursa docētājs atkarībā no kursa specifikas.

Studējošajam ir tiesības apstrīdēt docētāja vērtējumu Mācību daļā pēc mutvārdu pārbaudījuma vai rezultātu paziņošanas rakstveida pārbaudījumā, bet ne vēlāk kā nākamajā darba dienā. Studējošajam, kurš kādā pārbaudījumā saņēmis nesekmīgu vērtējumu, ir tiesības kārtot šo pārbaudījumu atkārtoti divas reizes (vienu reizi sesijas laikā bez papildu samaksas). Pārbaudījuma atkārtošana, lai uzlabotu sekmīgu atzīmi, nav iespējama. Tuvāka informācija par pārbaudījumu kārtošana un studiju organizāciju Ventspils Augstskolā noteikta *Nolikumā par studiju kārtību Ventspils Augstskolā*²⁰. Lai nodrošinātu studējošo līdzdalību studiju procesā, ir nodibināta studiju programmas padome, kurā kopā ar docētājiem darbojas arī darba devēju un studējošo pārstāvji. DSP darbību atbilstoši LiepU un VeA Senātā apstiprinātajiem nolikumiem regulē paritāri veidota Doktora studiju programmas padome (turpmāk – DSPP).

DSP atgriezeniskā saite tiek realizēta diskusijās semināros, kolokvijos, konferencēs, doktorantu ieteikumi tiek pārrunāti DSPP sēdēs un, ja iespējams, tiek veiktas izmaiņas studiju procesa organizācijā.

²⁰ *Nolikums par studiju kārtību Ventspils Augstskolā*. https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/10_Nolikums_par_studiju_kartibu_VeA_%2827.01.2021.%29.pdf

3.5. Doktorantu, absolventu, darba devēju un to organizāciju iesaiste studiju programmas izveidē un turpmākajā pilnveidē

Programmu izstrāde un apstiprināšana DU norit saskaņā ar iekšējiem normatīvajiem aktiem. Programmas tiek veidotas tā, lai ar to palīdzību tiktu sasniegti stratēģijā izvirzītie mērķi. To veidošanā tiek iesaistīts augstskolas personāls, doktoranti, absolventi un darba devēji.

Doktora studiju programma veidota, balstoties uz studentcentrētas izglītības principiem, fokusējoties uz doktorantu motivācijas paaugstināšanu, pašrealizāciju un iesaisti studiju procesā.

Doktorantu līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā un studiju programmas satura un tā kvalitātes uzlabošanā tiek nodrošināta, ne tikai iesaistot viņus programmas darba izvērtējumā, bet arī risinot konkrētus, ar programmu un tās realizāciju saistītus jautājumus studiju programmas īstenošanas laikā. Augstāk minēto nodrošina doktorantu dalība Studiju virziena padomē un fakultātes domē, jo šo institūciju darbā un lēmumu pieņemšanā ir iespēja piedalīties studentu izvirzītiem pārstāvjiem. Savus priekšlikumus vai iebildumus saskaņā ar normatīvajiem regulējumiem studenti deleģē saviem pārstāvjiem Studiju virziena padomē, kas tālāk tos virza izskatīšanai domē. Programmas absolventi saglabā saikni ar augstskolu, daļa no viņiem turpina darba gaitas akadēmiskajā vidē. Ir izstrādāta absolventu aptauja. Programmas absolventi tiek regulāri aicināti piedalīties virziena padomes sēdēs, akreditācijas procedūrā, konferenču organizēšanā un projektu izstrādē.

KDSP „Valodu un literatūras studijas” veidota, ievērojot darba devēju viedokli un pieprasījumu. Programmas izstrādē piesaistīti darba devēji no Latgales Plānošanas reģiona, SIA *LatInSoft*, Rīgas pilsētas domes, izdevniecības „Mansards”, Latvijas Tulkus un tulkotāju biedrības, tulkošanas uzņēmumiem u. c.

LiepU Studiju virziena padomē ir pārstāvji no LU Latviešu valodas institūta, Valsts valodas centra Valodas kontroles departamenta, reģionālā laikraksta „Kurzemes Vārds”, Liepājas Kultūras pārvaldes. Darba devēju pārstāvji, iesaistoties Studiju virziena padomes darbā, piedalās dažādu būtisku ar programmas realizāciju un attīstību saistītu jautājumu risināšanā.

Regulāri tiek īstenota darba devēju aptauja. Tās dati tiek analizēti un apspriesti programmā iesaistīto struktūrvienību sēdēs, virziena padomes un fakultātes domes sēdēs, tādējādi nodrošinot atgriezenisko saikni sadarbībā ar absolventiem un darba devējiem.

Ik gadu sadarbība ar darba devējiem tiek pilnveidota, paplašinās arī sadarbības formas. Sadarbībā ar darba devējiem var minēt vairākus svarīgus virzienus: studiju programmu realizācijas un studiju kursu kvalitātes uzlabošana, ņemot vērā darba devēju ieteikumus par studiju kursu saturu un īstenošanas formu; iesaistīšanās kopīgās aktivitātēs, piemēram, organizējot zinātniskās un praktiskās konferences, zinātnes komunikācijas pasākumus u. c.; studējošo un absolventu nodarbinātība uzņēmumos vai zinātniskajās institūcijās. Darba devēju vērtējumiem un atsauksmēm par absolventiem ir svarīga nozīme, jo šīs atsauksmes un vērtējumi var veicināt noteiktu korekciju ieviešanu studiju programmas īstenošanas procesā.

IV. Mācībspēki

4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases pamatojums

Veidojot jauno kopīgo doktora studiju programmu, tās nodrošināšanai tiek piesaistīts *Augstskolu likuma* prasībām, t. sk. 55.¹ panta daļas noteikumiem²¹ un *Zinātniskās darbības likumam*²² atbilstošs akadēmiskais un zinātnes personāls.

²¹ *Augstskolu likums*. <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>

²² *Zinātniskās darbības likums*. <https://likumi.lv/ta/id/107337-zinatniskas-darbibas-likums>

Attiecībā uz vēlētajiem akadēmiskajiem amatiem, kā arī to pienākumu izpildītājiem atlase un pieņemšana darbā notiek atbilstoši *Nolikumiem par vēlēšanām akadēmiskajos amatos* DU²³, LiepU²⁴ un VeA noteikumiem *Ventspils augstskolas akadēmiskā personāla atlases kārtība*²⁵.

Docētāju piesaistes un novērtēšanas process ir caurspīdīgs, efektīvs un ir viens no priekšnosacījumiem augstai studiju procesa kvalitātei.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un inovatīvu DU, LiepU un VeA kopīgās DSP „Valodu un literatūras studijas” īstenošanu, būtiski ir piesaistīt augsti kvalificētus mācībspēkus – atzītus speciālistus, kuriem piemīt inovatīvā kapacitāte, t. sk. prasme izmantot mūsdienīgas darba metodes, un līderības kompetence. KDSP „Valodu un literatūras studijas” iesaistāmo mācībspēku atlasei izmantoti vairāki kritēriji:

- mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu noteiktajām prasībām (doktora grāds atbilstoši docējamajiem kursiem vai tiem radniecīgā jomā);
- zinātniskās pētniecības virziens/intereses atbilst studiju programmas/kursa saturam;
- aktīva zinātniskā darbība, kas nodrošina kvalitatīvu kursu docēšanu;
- pieredze kursu docēšanā doktora un maģistra studiju līmenī, kā arī promocijas darbu vadīšanā, līdzdalība starptautiskos un nacionālos zinātniskos projektos;
- atbilstošas valsts valodas un svešvalodu zināšanas.

Mācībspēku darbības vērtēšanas sistēmā izvirzīti šādi pamatkritēriji:

- izcilība – ilgtspējīga un nepārtraukta attīstība, nodrošinot procesu un resursu vadību;
- spēja efektīvi izmantot akadēmisko brīvību – brīvi izvēloties akadēmiskās darbības virzienus un metodes, radīt un publiskot jaunas zināšanas, atklāti diskutēt par to saturu, meklēt iespējas īstenot tās praksē;
- akadēmiskā kultūra – koleģiāla, uz akadēmiskās ētikas principiem balstīta, savstarpējas cieņas, prasīguma, ieinteresētības un atbalsta gaisotnē veidota sadarbība ar studējošajiem un citiem mācībspēkiem;
- atbildība par savu darbu sabiedrības un valsts priekšā, atbilstoši augstskolu kvalitātes vadības sistēmām un kvalitātes kultūrai.

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu noteiktajām prasībām

Viens no svarīgākajiem kvalitātes nodrošināšanas faktoriem KDSP „Valodu un literatūras studijas” ir mācībspēki. Studiju programmas realizācijā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanas nosacījumiem, kā arī normatīvo aktu prasībām izglītības jomā. Mācībspēki ir profesionāļi savā zinātnes nozarē, apliecinājuši savu kompetenci nozares pētniecībā un e-vides izmantošanā studiju procesā, kā arī piedalījušies pētniecības, t.sk., starptautiskos projektos, izstrādājuši starptautiski citējamās publikācijas, monogrāfijas un populārzinātniskus materiālus.

Augstskola	DU	LiepU	VeA
Profesori	4	3	1
Asoc. prof.	2	2	3
Docenti	9	2	3

²³ *Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos Daugavpils Universitātē*. https://du.lv/wp-content/uploads/2021/12/Nolikums-par-velesanam-akademiskajos-amatos-DU_APSTIPINATAIS.pdf

²⁴ *LiepU Nolikums par vēlēšanām akadēmiskajos amatos*. <https://www.liepu.lv/lv/672/nolikumi>

²⁵ *VeA Noteikumi “Ventspils augstskolas akadēmiskā personāla atlases kārtība”*. https://irp.cdn-website.com/f6b5d556/files/uploaded/Noteikumi_akademiska_person_atlases_kartiba.pdf

4.2.1. tabula. KDSP „Valodu un literatūras studijas” iesaistītais akadēmiskais personāls

Kopīgās DU, LiepU un VeA doktora studiju programmas īstenošanā ir iesaistīti 8 profesori (DU – 4; LiepU – 3, VeA – 1), 7 asociētie profesori (DU – 2; LiepU – 2, VeA – 3), 14 docenti (DU – 9; LiepU – 2, VeA – 3) un 1 vadošais pētnieks (LiepU). Visiem programmā iesaistītajiem docētājiem ir doktora grāds (1 – Dr. habil. philol., 28 – Dr. philol. un 1 – Dr. paed.). Tas apliecina, ka, ievērojot akadēmiskās doktora programmas specifiku, ir izraudzīti mācībspēki ar atbilstošu kvalifikāciju.

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku angļu valodas zināšanas ir vismaz B2 līmenī, proti, ļauj docēt studiju kursus angļu valodā. Mācībspēku skaits un to kvalifikācija apliecina, ka doktora programmas īstenošanai ir normatīvajos aktos noteiktais mācībspēku skaits ar atbilstošu kvalifikāciju doktora programmas realizācijai.

Kopīgajā DSP iesaistīto docētāju zinātniski pētnieciskā darbība tiek veikta gan individuāli, gan apvienojoties pētnieku grupās. Valodniecībā tā notiek dažādu valodu izpētē: vispārīgajā valodniecībā, salīdzināmajā un sastatāmajā valodniecībā, sociolingvistikā, stilistikā, leksikoloģijā, frazeoloģijā, terminoloģijā, diskursa analizē un pragmatikā, valodas apguvē, kognitīvajā lingvistikā un korpuslingvistikā. Literatūrzinātnes nozarē zinātniski pētnieciskā darbība tiek attīstīta salīdzināmajā literatūrzinātnē, anglofonās literatūras studijās, literatūras vēsturē un literatūras teorijā, postkoloniālajās studijās utt. Tulkojumzinātnes nozarē uzmanība tiek pievērsta tulkošanas aspektu izpētei dažādos diskursos latviešu / angļu / vācu u. c. valodās, literārās tulkošanas izpētei, terminoloģijai u. c. jautājumiem.

Visiem mācībspēkiem ir pieredze nozarēs, kas apliecina viņu atbilstību darbam programmā. Mācībspēku zinātnisko kapacitāti apliecina *Web of Science*, *SCOPUS* un citās datu bāzēs indeksētās publikācijas, izdotās monogrāfijas un mācību līdzekļi, viņu vadīto bakalaura, maģistra un promocijas darbu skaits un pētījumi, augstskolās izdotie ikgadējie zinātnisko rakstu krājumi, organizētās vietēja mēroga un starptautiskās konferences, dalība starptautiskos un vietēja mēroga projektos un to vadība (informācija par publikācijām atrodama ziņojuma 10. pielikumā).

Augstskolās ik gadu notiek mācībspēku zinātniskās darbības novērtēšana – tiek analizēti pētnieciskā darba rezultāti, darbība projektos, kā arī pedagoģiskais un organizatoriskais darbs. Studiju procesa ietvaros nepārtraukti tiek sekots līdzi jaunākajām aktualitātēm nozarēs – akadēmiskais personāls piedalās projektos, rezultāti tiek izmantoti studiju kursu satura aktualizēšanā. Docētāji aktīvi piedalās pētījumu rezultātu aprobācijā un izplatīšanā, uzstājoties zinātniskajās un praktiskajās konferencēs un semināros, kā arī zinātnes pārneses pasākumos.

Izvērtējot mācībspēku kvalifikācijas atbilstību kvalitatīvas studiju programmas īstenošanas nosacījumiem, kas plaši atspoguļota mācībspēku kvalifikācijas, pieredzes, sasniegumu, ekspertīzes aprakstos (skat. ziņojuma 10. pielikumu), var secināt, ka kopīgās DSP docētāji nodrošina praktisku un augstu savas attiecīgās jomas ekspertīzes līmeni gan konkrētos studijuursos, gan studiju programmā kopumā.

Detalizētāku informāciju un piemērus par mācībspēku individuālo pārstāvniecību studiju programmas jomās un starptautisko sadarbību zinātniskajā pētniecībā skat. arī mācībspēku CV (9. pielikums).

4.3. Mehānismi un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai

Viens no svarīgākajiem aspektiem cilvēkresursu attīstības virzienā ir akadēmiskā personāla profesionālās pilnveides sistēmas attīstība. Kopīgās DSP izstrādē iesaistītās augstskolas apzinās, kā mainās augstskolas docētāja loma, kas ir nozīmīga studiju kvalitātes nodrošināšanā, tādējādi

veicinot studējošo zināšanu, prasmju un kompetenču iegūšanu un pilnveidi, tāpēc ir svarīgi, ka augstskolās ir izveidota mācībspēku profesionālās pilnveides sistēma: tiek ieviestas izmaiņas iekšējos normatīvajos dokumentos (skat., piemēram, DU kārtību *Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšana*²⁶), un akadēmiskajam personālam tiek piedāvātas dažādas profesionālās pilnveides iespējas.

Akadēmiskā personāla profesionālā pilnveide tiek organizēta saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 11. 09. 2018. noteikumiem Nr. 662 *Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību*²⁷, kuru 16. punktā noteikts: „Augstskolu un koledžu pedagogiem līdz ievēlēšanas termiņa beigām akadēmiskajā amatā jāapgūst profesionālās pilnveides programmas par inovācijām augstākās izglītības sistēmā, augstskolu didaktikā vai izglītības darba vadībā 160 akadēmisko stundu apjomā (tai skaitā vismaz 60 kontaktstundas). Profesionālā pilnveide var ietvert profesionālās pilnveides mērķim atbilstošu starptautisko mobilitāti un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina iesniegtie dokumenti.”

Kopīgās DSP izstrādē iesaistītie mācībspēki regulāri paaugstina kvalifikāciju, apgūst jaunas docēšanas metodes un pielieto tās savā darbā. Covid-19 pandēmijas izraisītās situācijas ietekmē docētāji ir būtiski uzlabojuši savas digitālās prasmes, cenšoties pēc iespējas daudzveidīgāk izmantot e-vides sniegtās iespējas. Augstskolās tiek izstrādātas un aprobētas jaunas studiju kursu docēšanas metodes. Augstskolas ir nodrošinātas ar augstas kvalitātes pētniecības aprīkojumu zinātniskā darba veikšanai un studiju procesa īstenošanai. Zinātniskā infrastruktūra atbilst augstākā līmeņa pētījumu veikšanai augstskolu pētniecības programmās noteiktajās jomās, kas saskaņotas ar Eiropas un Latvijas prioritārajiem zinātnes virzieniem.

Kopīgajā DSP iesaistītais akadēmiskais personāls mērķtiecīgi un regulāri iesaistās dažādās profesionālās pilnveides aktivitātēs viņu zinātniskajām interesēm atbilstošajās jomās gan Latvijas, gan arī ārzemju augstskolās.

Mācībspēku aktivitātes	Motivācija
Docētājiem tiek dota iespēja papildināt un paplašināt zināšanas un profesionalitāti ERASMUS+ ²⁸ , ERASMUS KA107 ²⁹ , u.c. mobilitātes programmu ietvaros (<i>Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla un vispārējā personāla pieteikšanās, atlases un stipendijas piešķiršanas kārtība Erasmus+ programmas ietvaros</i> ³⁰ ; <i>LiepU kārtība „Pieteikšanās un atlases kārtība docētāja vai darbinieka mobilitātei Erasmus+ apmaiņas programmā”</i>).	Erasmus+ mobilitāti akadēmiskais personāls izmanto gan docēšanas (lekciju lasīšana), gan administratīvās sadarbības (līgumu noslēgšana un atjaunošana, kopīgo darbību saskaņošana, pieredzes apmaiņa u. c.) īstermiņa vizītēm, kā arī, lai piedalītos dažādos akadēmiskos pasākumos.

²⁶ *Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšana.*

<https://veidlapas.du.lv/dazadi/>

²⁷ Ministru kabineta noteikumi Nr. 662 (11.09.2018.) *Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību.*

<https://likumi.lv/ta/id/301572-noteikumi-par-pedagogiem-nepieciešamo-izglitibu-un-profesionalo-kvalifikaciju-un-pedagogu-profesionalas-kompetences-pilnveides>

²⁸ Pieejams: <https://du.lv/darbinieku-mobilitate/>

²⁹ Pieejams: https://old.du.lv/erasmus-ka107/du_webpage_admission-rules-6/

³⁰ Pieejams: https://old.du.lv/wp-content/uploads/2015/12/Erasmus_stipendiju_kartiba-1_Pielikumi.pdf

<p>Tādējādi augstskolas nodrošina starptautisko sadarbību, izstrādā un pārrauga starptautiskos mobilitātes projektus, koordinē kontaktus ar ārvalstīm (DU LiepU, VeA Erasmus+ partneraugstskolu saraksti³¹)</p>	
<p>Piedalīšanās konferencēs, zinātnisko publikāciju izstrāde, darbs projektos, zinātnes komunikācijas aktivitāšu organizēšana, u.tml.</p>	<p>Docētājiem par iepriekšējā perioda zinātnisko sniegumu tiek piešķirts finansējums nākamā perioda zinātniskajām aktivitātēm. Katra kalendārā gada noslēgumā DU docētāji Zinātņu daļā iesniedz atskaiti par sasniegumiem zinātniskajā un jaunrades darbā, darbu projektos, piedalīšanos zinātniskajos semināros un konferencēs, publikācijām saskaņā ar <i>Daugavpils Universitātes akadēmiskā personāla zinātniskās aktivitātes vērtēšanas kārtību</i>³².</p> <p>DU HF centrālais zinātniskais pasākums, kurā zinātniskos rezultātus ir gadu prezentē ap 200 pētnieku no dažādām valstīm (tostarp DU mācībspēki), ir <i>DU Humanitārās fakultātes Zinātniskie lasījumi</i>. Tie tiek organizēti jau vairāk kā 30 gadus. Šajos lasījumos gan pētniecisko, gan organizatorisko pieredzi ir iespēja iegūt arī doktorantiem. Jau gandrīz 20 gadus HF organizē starptautisku zinātnisku konferenci <i>Slāvu lasījumi</i>.</p> <p>Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome katru gadu piešķir papildu finansējumu VeA attīstībai, t. sk. pētniecības veicināšanai. No šī finansējuma tiek apmaksāta VeA akadēmiskā personāla grāmatu, t. sk. mācību līdzekļu, rakstu krājumu un monogrāfiju izdošana. Vēl akadēmiskais personāls ar doktora grādu saņem ikgadējas piemaksas par LZP eksperta statusu, kā arī ikmēneša piemaksas par sasniegumiem profesionālajā darbā, t. sk. pētniecībā – augsta līmeņa publikācijas, konferenču apmeklējumi, dalība projektos u. c. Šobrīd notiek darbs pie vienotu kritēriju izstrādes šī papildus finansējuma piešķiršanai, un liela nozīme tajos tiek veltīta tieši publikāciju skaitam augstas ietekmes žurnālos. 2022. gadā VeA tiks rīkota starptautiska starpdisciplināra zinātniskā konference <i>Linguistic Diversity, Terminology and Statistics</i>. Tradicionāli VeA Tulkšanas studiju fakultāte iesaistās konferences VIA</p>

³¹ <https://old.du.lv/par-mums/par-mums/starptautiska-sadarbiba/erasmus-2014-2020/erasmus-partneruniversitates-un-studiju-jomas/>; <https://www.liepu.lv/en/40/erasmus-partner-universities>; https://docs.google.com/spreadsheets/u/1/d/1sYAq1z1oIZLob6YZhwH15AWA0VHp8H8w57ZJmxKg_Sc/edit#gid=399237904

³² Pieejams: <https://veidlapas.du.lv/wp-content/uploads/2017/12/zinatniskas-aktivitates-vertesanas-kartiba.pdf>

	<p>SCIENTIARUM rīkošanā, kas ir liels ieguldījums doktorantu iesaistē pētījumos. Periodiski tiek rīkota starptautiskā starpdisciplinārā tulkojumzinātnes konference <i>Bridging Languages and Cultures</i>.</p> <p>VeA zinātnieki aizvien lielāku uzmanību pievērš pētījumiem ar potenciālu izmantojumu nākotnē. Kā piemērus var minēt projektus „Mobilā lietotne „Medicīnas terminu angļu - latviešu - angļu tulkojošā un sarunvārdnīca””, „Viedais bioloģijas speciālās leksikas informācijas sistēmu komplekss lingvistiskās daudzveidības pētniecībai un saglabāšanai IMDS”.</p>
<p>Tiek atbalstīta <i>Web of Science</i> un <i>SCOPUS</i> indeksētos izdevumos iekļautu zinātnisko rakstu sagatavošana un publicēšana. (Skat. <i>Daugavpils Universitātes kārtība, kādā tiek apmaksāti zinātnisko publikāciju sagatavošanas izdevumi</i>)</p> <p>LiepU akadēmiskā personāla finansiālā motivēšanā atbalstu dod iestrādātā finansējuma sadalījuma sistēma, kompensējot konferenču un publikāciju izdevumus (ievērojot sasniegtos zinātniskos rezultātus), kā arī iesaiste projektu izstrādē un īstenošanā, iekšējo līgumdarbu piedāvājums.</p>	<p>DU docētājiem tiek segti izdevumi, kas saistīti ar publikācijas sagatavošanu (zinātnisko tekstu rediģēšanu angļu valodā (<i>proofreading</i>) un publicēšanas maksu.</p> <p>LiepU akadēmiskais personāls (docētāji, pētniecības personāls) par katru kalendāra gadu sniedz pārskatu savā struktūrvienībā (fakultātē, institūtā), tas tiek analizēts fakultātes domē / institūta zinātniskajā padomē un ir pamats LiepU zinātnes padomes lēmumam par nākamā kalendāra gada struktūrvienībai piešķiramo zinātniskās darbības attīstības fondu.</p> <p>VeA pētniekiem tiek piedāvāta konsultēšana par žurnālu ar augstu ietekmes faktoru meklēšanu. Tiek strādāts pie risinājumiem, lai nodrošinātu publicēšanās izmaksu segšanu augstas ietekmes žurnālos.</p>
<p>Tiek veicināta Hirša indeksa kāpināšana (skat. <i>Kārtība, kādā Daugavpils Universitātes akadēmiskais personāls saņem atlīdzību par Hirša indeksu.</i>)</p>	<p>DU akadēmiskais personāls DU budžetā esošā finansējuma ietvaros saņem atlīdzību par citējamību raksturojošo Hirša indeksu <i>SCOPUS</i> un / vai <i>Web of Science</i> datu bāzēs.</p>
<p>Zinātnisko komandējumu izdevumu apmaksa. (Skat. <i>Daugavpils Universitātes kārtība, kādā tiek apmaksāti zinātnisko komandējumu un zinātnisko pasākumu dalības maksas izdevumi</i>)</p>	<p>DU apmaksā komandējumus, kas saistīti ar dalību zinātniskos pasākumos un zinātnisko pētījumu veikšanu.</p> <p>LiepU apmaksā zinātniskos komandējumus atkarībā no komandējuma mērķa un zinātniskā pasākuma statusa.</p>
<p>DU tiek organizēts <i>Daugavpils Universitātes pētniecības projektu konkurss</i> (Skat. konkursa <i>Daugavpils Universitātes pētniecības projekti kārtība</i>³³)</p>	<p>DU pētniecības projektu konkursa rezultātā aktuāliem un kvalitatīvi izstrādātiem projektiem tiek piešķirts finansējums DU akadēmiskā, zinātniskā personāla un doktorantu pētnieciskās izaugsmes veicināšanai. DU HF docētāji ik gadus ir izstrādājuši un īstenojuši augstas kvalitātes pētniecības projektus, iesaistot tajos gan</p>

³³ https://old.du.lv/daugavpils-universitate-izsludinats-ieksejo-petniecibas-projektu-konkurss-2022-gadam/du_petniecibas_projekta_kartiba_2022/

	doktorantus, gan maģistra studiju programmās studējošos.
ESF projektu ietvaros mācībspēkiem tiek dota iespēja pilnveidot zināšanas, prasmes un profesionālo kompetenci dažādos semināros un profesionālās pilnveidesursos.	<p>Docētāji bez maksas pilnveido svešvalodu zināšanas, apgūst aktualitātes mācību metodikās un piedalās e-resursu izmantošanas apmācībās, tiek apgūta e-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrāde un izmantošana utt., ir iespēja stažēties un nostiprināt savas profesionālās kvalitātes.</p> <p>Stažēšanās ESF projekta Nr. 8.2.2.0/18/A/022 „Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” ietvaros. Projekta darbība Nr. 3 „Studiju virziena „Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” akadēmiskā personāla pilnveides pasākumi”.</p> <p>Profesionālās pilnveides kursi „Komunikācijas kompetences attīstība” ESF projekta Nr. 8.2.3.0/18/A/010 „Daugavpils Universitātes pārvaldības un vadības kompetenču pilnveidošana” ietvaros.</p> <p>LiepU SAM 8.2.2. projektos akadēmiskais personāls pilnveido angļu valodas prasmes, piedalās specializētajās mācībās, kas attīsta akadēmiskā personāla līderību, sadarbības kompetenci ar industriju (komunikācija un argumentācija, dizaina domāšana, emocionālā inteliģence, līderība un komandas sadarbība), SAM 8.2.3. projektā „Labākās pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē” mācībspēki un vadības personāls pilnveido angļu valodas prasmes, piedalās tiešsaistes mācībās par akadēmiskā godīguma un ētikas jautājumiem, ieviešot akadēmiskā godīguma pamatprincipus LiepU studiju procesā u. c.</p> <p>VeA ik gadu notiek pasākumi docētāju profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai. Piemēram, SAM 8.2.2. projektā „Stiprināt Ventspils Augstskolas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās” atbalsts ir pieejams akadēmiskā personāla apmācībām par IKT prasmēm, prasmju uzlabošanai sadarbībai ar industriju, kā arī līderības prasmju apgūšanai. Vēlētais akadēmiskais personāls var izmantot iespēju stažēties pie komersantiem, kā arī uzlabot angļu valodas zināšanas. Vispārējā un akadēmiskā personāla attīstībai atbalsts ir pieejams SAM 8.2.3. projektā „Ventspils Augstskolas studiju programmu satura kvalitātes pilnveide, resursu izmantošanas efektivitātes</p>

	uzlabošana un labākas pārvaldības nodrošināšana”. VeA Mācību daļa organizē metodiskos seminārus akadēmiskajam personālam, kas tiek atbalstīti arī no SAM 8.2.2. projekta „Stiprināt Ventspils Augstskolas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās” finansējuma.
--	---

DU akadēmiskā personāla kompetence tiek pilnveidota, iesaistoties mobilitātēs Eiropas Savienības atbalsta programmas izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā ERASMUS+ un ERASMUS KA107 ietvaros. DU ir noslēgti sadarbības līgumi ar vairāk nekā 90 AII 22 valstīs.

ERASMUS+ ietvaros mācībspēkiem tiek dota iespēja īstenot divu veidu mobilitātes: 1) akadēmiskā personāla mobilitāte – iespēja mācībspēkiem docēt ārvalstu sadarbības iestādē, ar kuru noslēgts starpinstitucionāls līgums programmas dalībvalstī; 2) personāla mobilitāte – profesionālā pilnveide, nodrošinot dalību a) mācībās, b) darba vērošanā ārvalstu sadarbības augstskolā vai citā atbilstošā organizācijā. ERASMUS+ mērķi ir docētājiem un personālam dot iespēju gūt zināšanas un konkrētas prasmes, mācoties no ārvalstu partneru pieredzes un labās prakses, kā arī uzlabot praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas akadēmiskajā darbā un profesionālajā attīstībā, iedrošināt akadēmisko personālu paplašināt un uzlabot piedāvāto studiju kursu klāstu un saturu, ļaut studentiem, kuriem nav iespējas piedalīties mobilitātes programmā, pilnveidot zināšanas un bagātināt pieredzi, komunicējot ar ārvalstu vieslektoriem.

Augstskolās tiek veicināta akadēmiskā personāla attīstība un pilnveide, virzoties uz kompetentu personālsastāvu saskaņā ar Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021.–2027. gadam sadaļas „Rīcības virzieni un uzdevumi politikas mērķu sasniegšanai” 1. mērķim: „Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls”: „Izglītības iestādes ir nozīmīgas zināšanu radīšanas vietas, kuru veikspēju veido tajās strādājošie, it īpaši pedagogi un akadēmiskais personāls. Viņu kompetence un kapacitāte būtiski ietekmē izglītības kvalitāti un attiecīgi arī indivīda, valsts un tautsaimniecības attīstību”³⁴. Studiju programmas personālsastāvu veido docētāji, kuri regulāri sadarbojas studiju procesa pilnveidošanā. Sadarbība notiek, iesaistoties akadēmiskajam, administratīvajam un palīgpersonālam – apmainoties ar informāciju par tīklošanās pasākumiem, projektu pieteikumu iespēju aktualizēšanu, veidojot interešu grupas projektu izstrādei un īstenošanai, darbojoties pētnieku grupās, veicot kopīgus pētījumus, reflektējot par pieredzi konferencēs un ievirzes semināros, radošas ievirzes pasākumos.

Sadarbībā ar Profesionālās izaugsmes centru (PIC) DU docētājiem ir iespēja piedalīties tālākizglītībasursos, uzlabojot, padziļinot un pilnveidojot jau esošās zināšanas, pārņemot pieredzi no projektu ietvaros piesaistītajiem ārvalstu profesoriem. Piemēram, DU docētājiem laika posmā kopš 2018. gada ir bijusi iespēja piedalīties dažādos semināros, mācībuursos personāla kompetenču pilnveidei ESF projektu Nr.8.2.2.0/18/I/005 „Daugavpils Universitātes studiju virziena „Izglītība, pedagoģija un sports” akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās” un Nr.8.2.2.0/18/A/022 „Daugavpils Universitātes stratēģiskās specializācijas jomu akadēmiskā personāla profesionālās kompetences stiprināšana” ietvaros.

Arī LiePU vairāki no 2018. gada īstenotie ESF finansētie SAM projekti dod iespēju akadēmiskā personāla profesionālās kvalifikācijas pilnveidei:

- Profesionālās angļu valodas līmeņa paaugstināšana (DU – divu SAM projektu, LiePU – četru SAM projektu finansējums).
- Vadības un digitālo prasmju pilnveide (piemēram, DU: E-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrādes pamati (10 akad. st.), „Tendences izglītības tehnoloģiju izmantošanā 21. gs.” (4 akad. st.), Līderības ABC (8 akad. st.), E-studiju materiālu un virtuālo studiju platformu izstrādes pamati (10 akad. st.), „Emocionālā inteliģence

³⁴ Ministru kabineta rīkojums Nr. 436 (22. 06. 2021.) Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

izglītībā” (24 akad. st.), „Izgudrojumu komercializācija”, „Līderība koučinga stilā” (36 akad. st.); „Saskarsme” (20 akad. st.); „Pieredzē balstītas mācības un vizītes uz uzņēmumiem atbilstoši studiju virziena Izglītība, pedagogija un sports tematikai Latvijā”, „Pašizaugsmes lekcijas par uzturu, ķermeņa veselību, personības harizmu un izdegšanas risku novēršanu” (16 akad. st.), „Saskarsmes un komunikāciju prasmes” (12 akad. st.), „Profesionālās efektivitātes veicināšanas diennakts nometne akadēmiskajam personālam”; LiepU – SAM projektā Nr. 8.2.2.0/18/I/003: specializēto mācību programma, kas attīsta akadēmiskā personāla līderību, sadarbības kompetenci ar industriju, moduļi: „Līderība, komandas sadarbība”, „Dizaina domāšana”, „Komunikācija un argumentācija” (tostarp digitālā komunikācija) un „Emocionālā inteliģence”.

- Akadēmiskā godīguma izpratnes veicināšana (DU – „Akadēmiskā integritāte”; LiepU – SAM projektā Nr. 8.2.3.0/18/A/017 „Labākas pārvaldības nodrošināšana Liepājas Universitātē”: pēc tiešsaistes mācībām, kas LiepU akadēmiskajam personālam bija obligātas, kurss „Akadēmiskais godīgums studiju procesā un pētniecībā” pieejams LiepU Moodle vidē);

DU, LiepU un VeA e-studiju metodiķi organizē mācības un konsultācijas docētājiem Moodle vides izmantošanas pilnveidei attālinātajām un kombinētajām studijām.

Šādus pasākumus plānots īstenot arī turpmāk, piemēram, 2022. g., DU jau izsludināta pieteikšanās mācībām (ESF projekts Nr.8.2.2.0/18/A/022): „Digitālie izaicinājumi: e-komercija”, „X, Y, Z un A paudzes: izaicinājumi darba devējiem”.

VeA TSF docētāji iesaistās VeA administrācijas īstenotajos projektos, kuru mērķis ir akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšana, t.sk. projekta „Stiprināt Ventspils Augstskolas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās (SSJ)” ietvaros notiek docētāju stažēšanās pie komersantiem, angļu valodas apmācība, kā arī kompetences pilnveide specializētās mācībās.

Būtiski, ka visi studiju programmas realizācijā iesaistītie mācībspēki ir aktīvi zinātnieki, nodrošinot zinātnē balstītas studijas. Augstskolās darbojas akadēmiskā personāla motivācijas sistēma, zinātnes rezultātīvo rādītāju kaskadēšana līdz zinātniskā darbinieka līmenim. Mācībspēku zinātniskās un pedagogiskās kvalifikācijas novērtēšana augstskolās tiek veikta atbilstoši Augstskolu likuma³⁵ 34. pantam un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 129 *Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagogiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanas kārtībai*³⁶.

³⁵ Augstskolu likums. <https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>

³⁶ MK noteikumi Nr. 129 (25. 02. 2021., prot. Nr. 20 30. §) *Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagogiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanas kārtība*. <https://likumi.lv/ta/id/321300-profesora-vai-asocieta-profesora-amata-pretendenta-un-amata-esosa-profesora-vai-asocieta-profesora-zinatniskas-un-pedagogiskas-kvalifikacijas-vai-makslineciskas-jaunrades-darba-rezultatu-novertesanas-kartiba>

PIELIKUMI

1. pielikums. Studiju programmas salīdzinājums ar citu augstskolu studiju programmām uz 4 lpp.
2. pielikums. Studiju programmas atbilstība kopīgajai studiju programmai noteiktajām prasībām (Augstskolu likuma 55.¹ pants) uz 2 lpp.
3. pielikums. Studiju programmas atbilstība doktora studiju programmas prasībām uz ____ lpp. (*Nav attiecināms*)
4. pielikums. KDSP „Valodu un literatūras studijas” studiju plāns uz 2 lpp.
5. pielikums. Studiju kursu apraksti (latviešu un angļu valodā) uz 262 lpp.
6. pielikums. Studiju kursu kartējums uz 6 lpp.
7. pielikums. Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai uz 5 lpp.
8. pielikums. KDSP „Valodu un literatūras studijas” īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksti uz zip formātā.
9. pielikums. KDSP „Valodu un literatūras studijas” īstenošanā iesaistīto mācībspēku *Curriculum Vitae Europass* zip formātā.
10. pielikums. KDSP „Valodu un literatūras studijas” īstenošanā iesaistīto mācībspēku publikācijas (*Scopus* un *Web of Science*), metodiskās publikācijas, monogrāfijas un mācību grāmatu saraksts uz 39 lpp.
11. pielikums. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām.
 - 11.1. pielikums. Izraksti no DU, LiepU un VeA Senāta sēdēm uz 5 lpp.
 - 11.2. pielikums. Vienošanās starp DU un LU, kas apliecina KDSP „Valodu un literatūras studijas” doktorantu iespēju turpināt studijas gadījumā, ja studiju programmas īstenošana DU, LiepU un VeA tiks pārtraukta, uz 1 lpp.
 - 11.3. pielikums. DU, LiepU un VeA rektoru apliecinājumi, ka DU, LiepU un VeA doktorantiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolu rīcības dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un doktorants nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā uz 3 lpp.
 - 11.4. pielikums. Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai „Par Daugavpils Universitātes, Liepājas Universitātes un Ventspils Augstskolas kopīgās doktora studiju programmas „Valodu un literatūras studijas” īstenošanas iespējamību” uz 6 lpp.
 - 11.5. pielikums. DU, LiepU un VeA apliecinājumi, ka studiju programmas īstenošanā iesaistītais akadēmiskais personāls atbilst Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām uz 3 lpp.
 - 11.6. pielikums. DU, LiepU un VeA apliecinājumi par studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv) un valsts valodas prasmi uz 6 lpp.

- 11.7. pielikums. LU, LiepU un VeA studiju līguma paraugi latviešu un angļu valodā uz 25 lpp.
- 11.8. pielikums. DU, LiepU un VeA kopīgā doktora diploma paraugs uz 1 lpp.
- 11.9. pielikums. DU, LiepU un VeA akadēmisko izziņu paraugi.
- 11.10. pielikums. DU, LiepU un VeA nolikumi par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai uz 39 lpp.
- 11.11. pielikums. DU, LiepU un VeA apliecinājumi, ka doktora studiju programmas akadēmiskā personāla sastāvā ir ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti humanitāro un mākslas zinātņu nozarē uz 3 lpp.
- 11.12. pielikums. DU, LiepU un VeA apliecinājumi, ka zinātņu doktoru zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija atbilst normatīvajos aktos par profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanu noteiktajiem kritērijiem uz 3 lpp.
- 11.13. pielikums. Sadarbības līgums starp DU, LiepU un VeA par kopīgas doktora studiju programmas izstrādi un īstenošanu uz 5 lpp.

Darba devēju atbalsta vēstules un rekomendācijas uz 6 lpp.